

OBČINA KOČEVJE
OBČINSKI SVET

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI
OBČINE KOČEVJE

OKTOBER 2014

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006 - ZORed) in Smernic za izdelavo občinskega programa varnosti (MNZ, februar 2007), je Občinski svet Občine Kočevje na predlog župana na 3. redni seji dne 25.11. 2014 sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI

OBČINE KOČEVJE

1. UVOD

Občinski program varnosti Občine Kočevje (v nadaljevanju besedila: OPV) je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev in obiskovalcev Občine Kočevje. Namen OPV Občine Kočevje je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Kočevje in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine.

Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe in ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven in na državo naslonjen način, ki jo zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen programa je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v Občini Kočevje. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem kjer živijo in delajo ter z okoljem kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

Program predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja občinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev ter konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in miru.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarjem pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu.

Občinski program varnosti Občine Kočevje obsega 5 ciljev, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. Program Občine Kočevje je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČIN KOČEVJE

Za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovno podlago za pripravo OPV Občine Kočevje je pomemben posnetek stanja varnosti v Občini Kočevje, analiza in ocena varnostnih tveganj ter ugotavljanje in obvladovanje varnostnih tveganj. To so tudi sestavine ocene varnostnih razmer v Občini Kočevje, ki je najpomembnejša priloga OPV in njegov neločljiv sestavni del.

2.1. POSNETEK STANJA

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju občine Kočevje in oceno ogroženosti ter varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki s strani občinskega redarja, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje, Policijske postaje Kočevje ter občinske uprave Občine Kočevje.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območji cest, trga, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je bilo pričakovati večjo ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen je bil tudi operativni pregled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih centrov in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni z vidika Zakona o javnih zbiranjih (Uradni list RS, št. 64/2011- UPB5).

V okviru priprave OPV Občine Kočevje so bili pregledani zakonski predpisi ter občinski odloki, ki se nanašajo na zagotavljanje varnostnih razmer v Občini Kočevje in na vzpostavitev občinskega redarstva.

2.2. ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje občine Kočevje je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni s strani policijske postaje Kočevje, občinskega redarja ter iz drugih javnih evidenc. Podrobna analiza ogroženosti ter varnostnih tveganj je obvezna sestavina OPV Občine Kočevje in je označena kot priloga II.

2.3. IDENTIFICIRANJE IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

Za identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj so bila obravnavana varnostna tveganja na področju cestnega prometa, varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin, na področju zagotavljanja javnega reda in miru, na področju preprečevanja kriminalnih dejanj, na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, na področju javnih shodov in prireditev ter na področju varstva okolja.

V navedenem okviru so nakazani načini obvladovanja varnostnih tveganj, hkrati pa so opredeljene tudi varnostne potrebe, izhajajoče iz Analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj. Identificiranje in obvladovanje varnostnih tveganj v Občini Kočevje je označena kot priloga III.

3. NAMEN VZPOSTAVITVE OBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

3.1. SPLOŠNO O NAMENU VZPOSTAVITVE OBČINSKEGA REDARSTVA

Namen vzpostavitve občinskega redarstva po Zakonu o občinskem redarstvu (v nadaljevanju besedila: ZORed) je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Kočevje in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v določbi drugega odstavka 3. člena ZORed:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- varnost občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru.

3.2. POGOJI ZA OPRAVLJANJE NALOG POOBLAŠČENIH URADNIH OSEB

V skladu z Zakonom o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – UPB3 in spremembe) so z ZORed določeni tudi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pooblašcene uradne osebe občinskega redarstva. To so vsi tisti uradniki, ki imajo pooblastila za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku.

Pooblašcene uradne osebe redarstva morajo izpolnjevati splošne pogoje, določene z ZJU, opraviti morajo predpisan preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku ter preizkus znanja za opravljanje nalog občinskega redarstva in uporabo pooblastil redarja.

Usposobljenost pooblaščenih uradnih oseb redarstva za opravljanje nalog občinskega redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusi znanja.

4. CILJI OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČINE KOČEVJE

Osnovni namen je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v Občini Kočevje. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti varen, čist in urejen javni prostor v lokalni skupnosti. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljala kvaliteta življenja v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi v Občini Kočevje.

Delo občinskega redarja mora biti usmerjeno v kršitve, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje. Redarska služba mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

Strateški in operativni cilji so prikazani v nadaljevanju besedila.

4.1. STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v Občini Kočevje

To je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v Občini Kočevje z občinskim redarjem. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih mest in občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v mestih in občinah.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za infrastrukturo in prostor glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov, kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanja okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

4.2. OPERATIVNI CILJI

4.2.1. Varnost cestnega prometa

V okviru varnosti cestnega prometa je cilj zmanjšanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselji, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko občinskega redarstva in policijske postaje Kočevje.

Varnost v cestnem prometu še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je potrebno obvladati s stalnim in profesionalnim redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet ter z dvigom profesionalnosti redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč.

Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Nujno je potrebno zagotoviti sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje (v nadaljevanju besedila: SPV). Vsi naštetih pristojni organi morajo v okviru svojih pristojnosti krepiti in vplivati na ustvarjanje ustrezne prometne varnostne kulture vseh udeležencev v cestnem prometu.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja varnost cestnega prometa, morajo pristojni organi Občine Kočevje v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med občinskim redarstvom Občine Kočevje in Policijsko postajo Kočevje,
- občinskim redarjem je potrebno omogočiti, da si pridobijo pravno, strokovno in drugo, predvsem praktično znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- občinske redarje je potrebno opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor ter urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih površinah na območju Občine Kočevje,
- občinski redarji se morajo usposobiti za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri svojem delu,
- v letne načrtu dela občinskega redarstva se med drugim opredeli tudi naloge v zvezi z nadzorom prometne signalizacije in opredeli naloge za večjo varnost otrok. Poskrbeti je potrebno tudi za pregled prometne signalizacije in podati predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati,
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju, še zlasti pa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- sodelovanje občinskega redarstva v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena.

4.2.2 Varstvo javnega reda in miru

V okviru obvladovanja javnega prostora oziroma območja je cilj OPV Občine Kočevje zagotoviti fizično prisotnost redarjev na javnih območjih in prostorih na način, ki je v skladu z varnostno politiko, oceno varnostnih razmer ter s pravnimi predpisi in varnostno stroko.

Zakon o javnem redu in miru (Uradni list RS, št. 70/2006 – ZJRM-1) opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir je dobrina, ki izključuje vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno

varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma stanje, s katerim se zagotavlja optimalna varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za medsebojno sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru na območju Občine Kočevje je torej delovanje, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Prav zaradi naštetega imajo občinski redarji pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju Občine Kočevje.

Za uresničitev zelo pomembnega cilja, s katerim se zagotavlja javni red in mir v Občini Kočevje, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- uporabiti oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru pri delu občinskega redarstva na področju javnega reda in mira,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za zakonito in strokovno uporabo prisilnih sredstev in drugih ukrepov,
- zagotoviti ustrezno usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za ravnanje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti najustreznejšo in kvalitetno opremo občinskim redarjem za obvladovanje kršiteljev,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med občinskim redarstvom Občine Kočevje in Policijsko postajo Kočevje.

4.2.3. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

V okviru varnostnega obvladovanja javnih poti in rekreacijskih površin je cilj OPV Občine Kočevje zagotoviti na teh poteh in površinah navzočnost redarjev ob strokovni pomoči policistov.

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Takšne javne poti in rekreacijske površine se nahajajo tudi na območju Občine Kočevje (npr. mesto Kočevje s kočevskim jezerom, športni park Gaj, planinske poti, idr.). Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin v Občini Kočevje, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- izdelati seznam varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju Občine Kočevje glede na oceno ogroženosti in varnostnih tveganj,
- izdelati načrt obhodov in opravljati obhode varnostno ogroženih poti,
- opravljati obhode varnostno ogroženih poti, krajev, površin in drugih varnostno problematičnih območji,
- občinskim redarjem je potrebno zagotoviti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z dežurnim policistom Policijske postaje Kočevje,
- občinskim redarjem je potrebno zagotoviti glede na razpoložljiva proračunska sredstva tudi ustrezna vozila za varnostne obvoze ogroženih poti, krajev in površin, trgov in drugih varnostno problematičnih območji.

4.2.4. Pretočnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj OPV Občine Kočevje zagotoviti na teh poteh in površinah prisotnost občinskih redarjev.

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci, idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma nasploh javne varnosti in javnega reda na območju Občine Kočevje. Zaradi tega je potrebno zagotoviti, da občinski redarji poznajo območja na katerih se nahajajo intervencijske poti, in da lahko na ta način, s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v Občini Kočevje, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pooblastil storiti predvsem naslednje:

- izdelati načrt intervencijskih poti na območju Občine Kočevje na podlagi ocene ogroženosti in varnostnih tveganj,
- skleniti pisni protokol o sodelovanju med občinskim redarstvom Občine Kočevje in Policijsko postajo Kočevje,
- izdelati načrt obhodov intervencijskih poti,
- občinskim redarjem je potrebno zagotoviti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje z dežurnim policistom Policijske postaje Kočevje,
- občinskim redarjem je potrebno zagotoviti glede na razpoložljiva proračunska sredstva tudi ustrezna vozila za varnostne obvoze intervencijskih poti.

4.2.5. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

V okviru preprečevanja ogroženosti naravne in kulturne dediščine (zgradb, spomenikov, ipd.) in napadov nanjo na območju Občine Kočevje je cilj OPV, da se zagotovi ustrezna varnost navedenih zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/2008, in spremembe). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar. Zato so redarji kot pooblaščenice uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledi in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine v Občini Kočevje, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- zagotoviti sodelovanje občinskega redarstva z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki deluje na območju občine,
- občinsko redarstvo izdela seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in kulturne dediščine.

4.2.6. Varstvo okolja

V okviru varstva okolja na območju Občine Kočevje je cilj OPV izboljšati pregled nad stanjem in dogajanjem na področju varstva okolja ter povečati obseg, profesionalnost in učinkovitost nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. V Občini Kočevje gre za skrb v tem smislu, da se občinsko redarstvo aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter proces uresničevanja občinske okoljske politike.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varstvo okolja v Občini Kočevje, morajo njeni pristojni organi v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- da se občinski redarji v okviru izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v Občini Kočevje,
- občinski redarji v sodelovanju s pristojnim oddelkom občinske uprave (raba prostora in varstvo okolja) in inšpektoratom za okolje in prostor oblikuje sistem nadzora in ukrepanja zoper kršilce predpisov s področja varstva okolja,
- občinsko redarstvo si priskrbi karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami (območji) in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

5. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na oceno ogroženosti ter varnostnih tveganj in identificiranje varnostnih potreb, je obvladovanje te problematike potrebna. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru ter varnosti v cestnem prometu in drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega delovanja policije, občinskega redarstva in drugih organov, ki lahko dajo na področju varnosti svoj prispevek. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje še zlasti s policijo, inšpekcijskimi službami ter SPV Občine Kočevje.

Iz statistike je jasno razvidno, da Policijska postaja Kočevje, ki v okviru svojih pristojnosti pokriva območje Občine Kočevje, beleži dokaj veliko stopnjo kriminalitete, prekrškov zoper javni red in mir in prometnih nesreč ter drugo varnostno pomembno problematiko. To pa zahteva večjo stopnjo prisotnosti pooblaščenih uradnih oseb in služb, ki so zadolžene za zagotavljanje varnosti prebivalstva, med njimi tudi občinskega redarstva.

Zato mora občinsko redarstvo na območju Občine Kočevje delovati okrepljeno, čas dela pa je potrebno prilagajati potrebam varnosti, razmisliti pa bilo potrebno o povečanju sistemizacije delovnih mest redarjev in s tem zagotoviti stalno prisotnost redarjev na celotnem območju Občine Kočevje in ne zgolj pokrivanje notranjega območja občine.

6. ORGANIZIRANOST OBČINSKEGA REDARSTVA

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost tako na državni kot lokalni ravni, je ključnega pomena v smislu izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti oziroma njihovih pooblastil ter s tem povezano učinkovitostjo njihovega delovanja in prijaznostjo do uporabnikov, torej do drugih organov, služb, organizacij, civilne družbe in nenazadnje do delovnih ljudi, občanov in drugih državljanov.

Organiziranost občinskega redarstva je določena z Odlokom o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Kočevje (Uradni list RS, št. 74/2011) ter Odlokom o občinski inšpekciji, komunalnem nadzorstvu in občinskem redarstvu v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 6/2002).

7. KADROVSKI SESTAV OBČINSKEGA REDARSTVA

Z ustanovitvijo Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Kočevje, Kostel in Osilnica (MIR) sta v sistemizaciji delovnih mest predvidena dva občinska redarja. Trenutno je zasedeno eno delovno mesto, v odvisnosti od kadrovskega načrta je popolnitev predvidenega sestava.

8. VODENJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Z ustanovitvijo Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Kočevje, Kostel in Osilnica (MIR) je predvideno tudi delovno mesto – Vodja občinskega redarstva. Do njegove ustanovitve je naloge vodje opravljal vodja Oddelka za družbene dejavnosti ter splošne in pravne zadeve.

9. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA

9.1. PRAVNE PODLAGE ZA DELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Pravne podlage za delovanje občinskega redarstva so določene v naslednjih zakonih:

- Zakon o občinskem redarstvu - ZORed, (Uradni list RS, št. 139/2006),
- Zakonu o varstvu javnega reda in miru – ZJRM-1 (Uradni list RS, št. 70/2006),
- Zakonu o pravilih cestnega prometa – ZPrCP (Uradni list RS, št. 82/2013 – UPB1),
- Zakonu o cestah – ZCes-1 (Uradni list RS, št. 109/2010, 48/2012, 36/2014),

- Zakon o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07, 11/11, 28/11, 98/13),
- Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – UPB),
- Zakonu o prekrških – ZP-1 (Uradni list RS, št. 29/2011, 21/2013, 111/2013 – UPB8),
- Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/2007 – UPB2, 76/2008, 79/09, 51/2010, 40/2012).

Temeljne pristojnosti občinskega redarstva so določene v ZORed, ki ureja uresničevanje pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Navedeni zakon določa tudi pogoje za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva, pooblastila, uniformo, označbe in opremo redarjev ter vsebino in način vodenja evidenc.

9.2. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O OBČINSKEM REDARSTVU

ZORed je temeljni zakon za ustanovitev, organizacijo in delovno področje občinskega redarstva. Tako je v drugem odstavku 3. člena zakona določeno, da občinsko redarstvo na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanih na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, skrbi za javno varnost in javni red na območju občine.

Glede na navedeno je občinsko redarstvo Občine Kočevje pristojno:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh in rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino ter
- vzdrževati javni red in mir.

ZORed je torej temeljni sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge redarjev niso določene po načelu *numerus clausus* (natančno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

9.3. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU

V ZJRM-1 je v določbi prvega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem nekaterih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Tako lahko občinski redar Občine Kočevje v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje,
- beračenje na javnem kraju,
- uporaba nevarnih predmetov,

- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe,
- pisanje po objektih,
- vandalizem,
- kampiranje,
- uporaba živali in
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb.

Pri opravljanju navedenih nalog občinski redarji Občine Kočevje izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni ter ukrepe s predpisi občine Kočevje.

9.4. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O PRAVILIH CESTNEGA PROMETA

V 15. členu ZPrCP je določeno, da občinski redarji na cestah v naselju, na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet izvajajo nadzor nad naslednjimi določbami tega zakona:

- varstvo okolja,
- odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov,
- listine, ki jih morajo imeti pri sebi udeleženci cestnega prometa, razen listine o tovoru in pri opravljanju prevoza skupine otrok, potrdila o poklicnih voznških izkušnjah (prvi in drugi odstavek 16. člena),
- izločitev vozila iz prometa,
- čas trajanja izločitve iz prometa,
- odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila,
- dolžnost upoštevanja pravil,
- območje umirjenega prometa,
- območje za pešce,
- varnostni pas,
- zaščitna čelada,
- prepoved uporabe naprav in opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila,
- vožnja z vozilom po cesti,
- vožnja z vozilom na prehodu za pešce,
- najvišje dovoljene hitrosti ²,
- najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil, ¹
- odpiranje vrat vozila,
- zapustitev vozila,
- označitev ustavljenih vozil,
- ustavitev in parkiranje,
- izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno,
- pogoji za nalaganje in razlaganje tovara na cesti,
- pogoji za opravljanje gospodarske vožnje,

¹ Občinski redarji izvajajo nadzor nad (najvišje dovoljene hitrosti in najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil) izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

- udeležba pešcev v cestnem prometu,
- označitev pešcev,
- varstvo otrok (peti in šesti odstavek 87. člena),
- prevoz oseb (vse razen sedmega in devetega odstavka 88. člena),
- jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu,
- kolesa in kolesa s pomožnim motorjem,
- vožnja voznikov koles z licenco,
- pogoji za udeležbo motornih koles in mopedov v cestnem prometu,
- prometna signalizacija,
- svetlobni prometni znaki.

Občinski redarji na cestah v naselju, na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, urejajo promet, izvajajo ukrepe določene s tem in drugimi zakoni ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi, ki urejajo promet v skladu s tem zakonom.

9.5. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O CESTAH

Občinski redarji glede na določbe Zakona o cestah opravljajo nadzor in na podlagi 121. člena ZCes-1 vodijo prekrškovni postopek v naslednjih primerih:

- uporaba javnih cest (4. člen),
- prepoved ogrožanja varne uporabe javne ceste (5. člen),
- uporaba nekategoriziranih poti (6. člen),
- največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah (30. člen),
- največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na javnih cestah (31. člen),
- izredni prevoz po javni cesti (32. člen),
- označitev vozil za izredne prevoze (34. člen),
- naležne ploskve na kolesih vozil (36. člen),
- izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet (37. člen),
- pooblastila policije, občinskega redarstva in cestninskih nadzornikov (106. člen),
- začasni ukrepi policije in občinskega redarstva ob ugotovljenih pomanjkljivostih na cesti (107. člen).

Nadzor nad določbami 4., 5. (razen šestega odstavka), 6., 30., 31., 32., 34., 36., 37. člena tega zakona izvajajo na javnih cestah policisti, na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in državnih cestah v naseljih pa tudi občinski redarji.

9.6. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O PREKRŠKIH

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in drugi zakoni ter podzakonski akti, kjer so opredeljena njegova pooblastila. Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM-1, ZPrCP, ZCes-1, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima občinski redar status:

- prekrškovnega organa in
- pooblaščenih uradnih oseb.

Med naloge občinskega redarstva sodi tudi vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (odločbe, sklepi, pozivi, ipd.) in vodenje predpisanih evidenc o izrečenih ukrepih v zvezi s prekrškovnim postopkom. Načela delovanja in procesni ukrepi se izvajajo na podlagi ZP-1 in Zakona o splošnem upravnem postopku - ZUP (Uradni list RS, št. 24/2006 – UPB 2, in spremembe).

9.7. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O ZAŠČITI ŽIVALI

Po Zakonu o zaščiti živali ima občinsko redarstvo dve pristojnosti (42. člen):

- *lahko* preverjajo izpolnjevanje obveznosti lastnika psa iz prvega odstavka 6. člena zakona (do dopolnjenega tretjega meseca starosti mora biti pes označen na predpisan način, ti. »čipiranje« psa),
- opravljajo nadzorstvo nad izvajanjem tretjega odstavka 11. člena zakona (dolžnost lastnika psa, da ima na javnem mestu psa na povodcu).

Pristojnost iz prve alineje je torej določena fakultativno, občinsko redarstvo se za nadzor nad to obveznostjo odloči po prostem preudarku in v skladu s tehničnimi ter kadrovskimi zmožnostmi. V začetni fazi delovanja MIR te pristojnosti ne bo izvrševal, saj so predvidene številne druge prioritete.

9.8. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O VOLILNI IN REFERENDUMSKI KAMPANJI

V drugem odstavku 11. člena zakona je določena pristojnost občinske inšpekcije ali občinskega redarstva nad spoštovanjem določil v zvezi s plakatiranjem med volilno in referendumsko kampanjo. Nadzorstvo je torej določeno alternativno, tako da ga izvaja bodisi občinska inšpekcija ali občinsko redarstvo. V okviru MIR-a bo nadzorstvo nad temi določbami izvajal občinski inšpektor.

9.9. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA GLEDE NA ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

Z vidika redarstva je pomemben tudi Zakon o lokalni samoupravi, ki v drugem odstavku 21. člena določa naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter v zvezi z organiziranjem komunalno-redarske službe, ki skrbi za red v občini.

9.10. PRISTOJNOSTI OBČINSKEGA REDARSTVA IN REDARJEV GLEDE NA SPREJETE ODLOKE OBČINE KOČEVJE

ZP-1 v prvem odstavku 3. člena določa, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom lokalne skupnosti. Občinski svet Občine Kočevje je sprejel naslednje odloke, s katerimi je občinskega redarja pooblastil, da v primeru zaznane kršitve ukrepa v skladu s pooblastili:

- Odlok o določitvi plovbnega režima in drugih aktivnosti na Rudniškem jezeru, Jezeru v Kočevski Reki in reki Rinži (Uradni list RS, št. 45/2011, 50/13),

- Odlok o zunanjem izgledu naselij in krajine v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 34/2011),
- Odlok o varstvu javnega reda in miru v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 50/13).

10. POGOJI ZA DELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA

Med materialne in druge pogoje za delovanje redarstva in redarjev lahko uvrščamo prostore, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico.

Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 103/2007, 64/2010).

Poslovni prostori redarstva se nahajajo na Ljubljanski c. 8 v Kočevju. Redar ima na voljo vse potrebne tehnične pripomočke za izvajanje svojih pristojnosti ter ustrezno računalniško podporo.

11. VRSTE IN OBSEG NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

11.1. SPLOŠNO O VRSTAH IN OBSEGU NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Redarstvo ni tipična služba občinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske uprave. Redar je pooblaščen uradna oseba, katerega delo je večinoma represivnega značaja in posledično je lahko podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim napadom ter drugim neugodnim delovnim razmeram.

Delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis. V okviru in v skladu s predpisi in z občinskim programom varnosti skrbi občinski redar za javno varnost in javni red na območju občine in je pristojen:

- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdrževati javni red in mir.

11.2. NALOGE NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI CESTNEGA PROMETA V NASELJIH

Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa, občinski redar na območju občine Kočevje opravlja predvsem na način da:

- ureja in nadzira promet na občinskih cestah in državnih cestah v naselju,
- dosledno izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naseljih tako, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa,
- dosledno izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naseljih v skladu s svojimi pristojnostmi, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,

- ugotavlja kršitve določb Zakona o pravilih cestnega prometa in Zakona o cestah, v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet,
- opravlja nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo,
- sodeluje v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena,
- sodeluje v akcijah Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje ter skupnih akcijah s policijo oziroma PP Kočevje.

11.3. NALOGE NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI NA OBČINSKIH JAVNIH POTEH, REKREACIJSKIH IN DRUGIH JAVNIH POVRŠINAH

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih površinah, občinski redar na območju občine Kočevje zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih dejavnosti ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem prek sredstev javnega obveščanja o morebitnih nevarnostih in grožnjah, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s PP Kočevje, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev,
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije, ipd.).

11.4. NALOGE ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI JAVNEGA PREMOŽENJA TER ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KUTURNE DEDIŠČINE

Naloge na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine, občinski redar na območju občine Kočevje zagotavlja na način da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja ter na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti policijo,
- opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- sodeluje s policijo oziroma PP Kočevje pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

11.5. NALOGE VZDRŽEVANJA JAVNEGA REDA IN MIRU

Naloge vzdrževanja javnega reda in miru je poleg zagotavljanja varnosti cestnega prometa ena izmed najpomembnejših nalog občinskega redarja Občine Kočevje. Občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno in dejavno vključijo v procese in dejavnosti zagotavljanja javnega reda in miru.

Naloge na področju vzdrževanja javnega reda in miru, občinski redar na območju občine Kočevje zagotavlja na način da:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečuje izvajanje prekrškov s področja javnega reda in miru in drugih prekrškov, s katerimi se posega v kakovost življenja in dela občanov Občine Kočevje in njenih obiskovalcev,
- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečuje druge kršitve javnega reda, s katerimi se znižuje stopnja varnosti javnega prostora oziroma območja občine,
- v primeru zaznane kršitve ustrezno ukrepa po Zakonu o varstvu javnega reda in miru in predpisi lokalne skupnosti, ki urejajo prekrške,
- s fizično navzočnostjo na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja,
- s sodelovanjem s policijo oziroma PP Kočevje pri preprečevanju kršitev javnega reda in miru in pri njihovih akcijah na območju Občine Kočevje.

Občinski redar sme na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

11.6. NALOGE NA PODROČJU PREPREČEVANJA KRIMINALNIH POJAVOV

Naloge na področju kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvajanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, med katera med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov, občinski redar na območju Občine Kočevje zagotavlja na način da:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečuje kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja ter s tem prispeva k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v Občini Kočevje,
- s fizično navzočnostjo na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični glede na varnostno oceno ter varnostna tveganja,
- s sodelovanjem s policijo oziroma PP Kočevje pri akcijah in drugih organiziranih oblikah preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj na območju Občine Kočevje.

11.7. NALOGE NA PODROČJU VARSTVA OKOLJA

Varstvo okolja je zelo široko področje, v katero je mogoče posegati z bagatelnimi dejanji in ravnanji, ki so varnostno manj problematična, lahko pa tudi s hujšimi oblikami takšnih ravnanj (množična naklepna poškodovanja, vandalizem, požigi, ipd.), največkrat pa se v okolje posega zaradi nastalih izrednih dogodkov, kot so: naravne nesreče (potresi, poplave, požari), prometne nesreče z »ekološkimi posledicami«, onesnaževanje okolja, poškodovanje zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter drugo.

Naloge na področju varstva okolja, občinski redar na območju občine Kočevje zagotavlja na način da:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečuje vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispeva k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v Občini Kočevje,
- s fizično prisotnostjo na tistih mestih in krajih, ki so varnostno problematični z vidika varstva okolja in tistih mestih, kjer pogosteje prihaja do nezakonitega in nedopustnega poseganja v okolje,
- sodeluje s policijo oziroma PP Kočevje in drugimi pristojnimi organi za varstvo okolja,
- stori vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub), nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,
- opravlja druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih na območju Občine Kočevje.

11.8. NALOGE OBČINSKEGA REDARJA, GLEDE NA SPREJETE OBČINSKE ODLOKE

Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/2011 – UPB8) v prvem odstavku 3. člena določa, da se lahko prekrški določijo tudi z odlokom lokalne skupnosti. V Občini Kočevje določajo pristojnosti občinskega redarja predvsem naslednji akti:

- Odlok o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Kočevje (Uradni list RS, št. 74/2011),
- Odlok o občinski inšpekciji, komunalnem nadzorstvu in občinskem redarstvu v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 6/2002),
- Odlok o določitvi plovbnega režima in drugih aktivnosti na Rudniškem jezeru, Jezeru v Kočevski Reki in reki Rinži (Uradni list RS, št. 45/2011),
- Odlok o zunanjem izgledu naselij in krajine v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 34/2011),
- Odlok o varstvu javnega reda in miru v Občini Kočevje (Uradni list RS, št. 50/13).

11.9. PROSTORSKI OBSEG IZVAJANJA NALOG OBČINSKEGA REDARJA

Občinski redar v okviru svojih pristojnosti pokriva celotno območje treh občin, vključenih v MIR: Kočevje, Kostel in Osilnico.

12. IZVAJANJE ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga občinski redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnost, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

V ZORed so določena tista pooblastila, s katerimi je občinskim redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko redarji uporabljajo naslednja pooblastila:

- opozorilo,
- ustna odredba,

- ugotavljanje istovetnosti,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporaba fizične sile, sredstev za vklepanje in vezanje in plinskega razpršilca (prisilna sredstva).

V ZP-1 so določena pooblastila redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jih dajejo tudi drugi področni zakoni. Tako lahko med pooblastila redarjev na določen način štejejo tudi predvsem naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb Zakona o cestah,
- zahtevajo od voznika motornega vozila voziško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti z zakonom in podzakonskimi akti.

Način izvajanja zakonskih pooblastil je podrobneje opredeljen v PRILOGI 1 tega programa.

13. UPORABA PRISILNIH SREDSTEV

13.1. SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

ZORed v prvem odstavku 10. člena določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji (Uradni list RS, št. 66/2009 – UPB7, in spremembe) in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če ZORed ne določa drugače. ZORed v 14. členu določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje in
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z ZORed zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

Način uporabe prisilnih sredstev je opredeljen v PRILOGI 2 tega programa.

13.2. OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in prisilnih sredstev mora redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled svojemu nadrejenemu – Vodji oddelka za upravne in družbene dejavnosti

Občine Kočevje (v nadaljevanju besedila: nadrejenemu). Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil, je smiselno, da poročilo o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem naslednje:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi, proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je redar ali njegov nadrejeni dolžan takoj obvestiti župana Občine Kočevje. V tem obvestilu morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembni za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja redarja občinskega redarstva Občine Kočevje.

13.3. OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskega redarja njegov nadrejeni. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru, da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan Občine Kočevje. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj občinskega redarja. V komisiji morajo biti direktor občinske uprave Občine Kočevje, predstavnik policije in predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, da je takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

13.4. ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu Občine Kočevje. Glede na ZORed mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

13.5. DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST REDARJEV

Pri svojem delu so redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno, v skladu z ZORed in drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega in nestrokovnega dela lahko redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, ki se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma disciplinski odgovornosti redarjev se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14. SISTEM DELA OBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

Delo občinskega redarja Občine Kočevje se načrtuje z razporedom dela. Trenutno je delo organizirano tako, da se naloge opravljajo v eni izmeni (glede na trenutno zasedenost enega delovnega mesta na podlagi kadrovskega načrta). Uveden je tudi premakljiv delovni čas, v skladu s pogoji iz sistemizacije delovnih mest je možna tudi urna ali dnevna prerazporeditev delovnega časa, s čimer je povečana fleksibilnost in odzivnost glede na dejanske potrebe na terenu (vodja lahko odredi delo tudi v soboto ali nedeljo). Občinski redar sicer načeloma opravlja delo v dopoldanski izmeni:

- ob ponedeljkih in torkih od 7. do 15. ure,
- ob sredah od 7. do 17. ure,
- ob četrkih in petkih od 7. do 14. ure.

Delo občinskega redarja se načrtuje z mesečnim in tedenskim razporedom dela, v katerem se konkretizira naloge, ki jih mora redar opraviti določenega dne. Pri načrtovanju dela se upošteva dejavnike na podlagi analize in ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj.

Način dela redarja je tudi intervencijski, kar pomeni, da reagira na podlagi obvestil občanov in pristojnih organov in služb. Seveda pa redarji izvajajo svoje naloge na podlagi delovnih nalog in lastne zaznave kršitev, za katere so pristojni.

15. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA S POLICIJSKO POSTAJO KOČEVJE

Občinski redar že po naravi dela ter glede na svoja pooblastila in obseg nalog sodeluje s PP Kočevje. To sodelovanje je nujno potrebno zaradi celovitega zagotavljanja varnosti na območju Občine Kočevje.

Prav zaradi tega je skrb za varnost in kakovost življenja ter dela občanov in skrb za dvig stopnje varnosti javnega prostora v mestu tako pomembna, da je na področju zagotavljanja varnosti nujno potrebno usklajeni delovanje vseh varnostnih subjektov, ki v Občini Kočevje skrbijo za javno varnost in javni red. V ta namen je priloga OPV Občine Kočevje tudi pisni predlog dogovora med Občino Kočevje in PP Kočevje.

Sodelovanje s PP Kočevje in policisti na terenu je opredeljeno v 11. poglavju tega OPV, v katerem so naloge občinskega redarja opredeljene glede na vrsto in obseg nalog, po posameznih vsebinskih področjih, in sicer za:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javni poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov in
- naloge na področju varstva okolja.

Časovno in prostorsko sodelovanje se načrtuje glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer.

Predstavnik PP Kočevje ter občinski redar sodelujeta na ravni Občine Kočevje v okviru Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje.

16. POVEZANOST OBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

V skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006 – UPB1, 97/2010) sta pristojna organa občin na področju zaščite, reševanja in pomoči župan Občine Kočevje in poveljnik civilne zaščite Občine Kočevje.

Način obveščanja organov posamezne občine ob naravnih in drugih nesrečah je tak, da mora tisti, ki obvešča (Regijski center za obveščanje, Operativno komunikacijski center – in drugi), obvestilo predati pristojnemu oddelku oziroma uslužbencu občinske uprave (civilna zaščita) Občine Kočevje. S predajo obvestila tej osebi se šteje, da so obveščeni pristojni organi občine v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pristojni uslužbenec v nadaljevanju izvede aktivnosti v skladu s svojimi pristojnostmi in po presoji obvešča poveljnika civilne zaščite in župana Občine Kočevje.

17. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Občinski redar Občine Kočevje v primeru naravnih in drugih nesreč skrbi za javno varnost in javni red predvsem s tem da:

- vzpostavlja javi red in mir,
- zagotavlja varen in neoviran cestni promet,
- zagotovi varovanje javnega premoženja in

- sodeluje pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče, takoj po nesreči.

Predlog navodil za ukrepanje občinskega redarja ob naravnih in drugih nesrečah je priloga 3 tega programa.

Predlog sistema alarmiranja in ukrepanja redarjev občinskega redarstva Občine Kočevje ob izrednih dogodkih je označen kot priloga 4 tega programa.

18. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA IN ZASEBNIH VARNOSTNIH SLUŽB

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebne varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Sodelovanje med občinskim redarjem in varnostniki zasebno varnostnih služb se pričakuje predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru na javnih shodih in prireditvah,
- vzdrževanja javnega reda in miru v širšem smislu.

19. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju OPV Kočevje daje v skladu z 8. členom ZORed Ministrstvo za notranje zadeve na naslednjih segmentih priprave in izvajanja občinskega programa varnosti:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb Občine Kočevje,
- usklajevanje občinskih odlokov z novim zakonom,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,
- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- način nadziranja občinskega redarstva.

Navedena strokovna pomoč se lahko realizira v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov občinskih programov varnosti. Občinski

redarji so se dolžni redno udeleževati obdobjih izpopolnjevanj, ki jih organizira Policijska akademija v Tacnu.

20. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC

Občinski redar Občine Kočevje kot pooblaščen uradna oseba vodi naslednje evidence, ki jih predpisuje veljavna zakonodaja:

- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu (29. člen),
- evidence po Zakonu o prekrških (203. člen).

21. INFORMACIJSKI SISTEM OBČINSKEGA REDARSTVA

Občinski redar Občine Kočevje uporablja pri svojem delovanju dva povezana informacijska sistema in sicer:

- za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških,
- za zajem podatkov o prekrških na terenu.

Oba sistema sta usklajena s trenutno veljavno zakonodajo s področja prekrškov, kot tudi z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov.

Informacijski sistem za shranjevanje in obdelavo podatkov o prekrških z računalniško aplikacijo »Prekrškovni organ«, je namenjen obdelavi podatkov o storjenih prekrških tako na podlagi zakonov kot občinskih odlokov, za katerih nadzor je pristojen občinski redar. Deluje v omrežju Občine Kočevje, dostopi so urejeni s pravicami uporabnika, določenimi na podlagi vstopnega imena. Uporabniki morajo biti pooblaščen osebe z zakonsko podlago do pravice vpogleda v osebne podatke kršiteljev. Vse spremembe podatkov in vpogledi vanje se beležijo. Podatki se arhivirajo na strežniku, ki se nahaja na Občini Kočevje.

Informacijski sistem za zajemanje podatkov o prekrških na terenu uporablja ročne terminale (inteligentna mobilna enota, ki deluje v operacijskem sistemu Android, z naloženim programom podjetja Inpores d.o.o.). Z dvosmernimi moduli je poskrbljeno za prenos šifrantov na ročne računalnike in prenos podatkov iz ročnih računalnikov v podatkovno bazo.

22. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARJA

Občinski redar je neposredno odgovoren za delo vodji MIR-a.

ZORed določa tudi neposredne pristojnosti župana pri obravnavanju pritožbe nad delom redarja, ko posameznik meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja redarja kršene njegove pravice in temeljne svoboščine.

23. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO – STROKOVNO NADZORSTVO NAD DELOM OBČINSKEGA REDARJA

Inšpekcijsko nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinske uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju ZORed opravlja Ministrstvo za notranje zadeve (prvi odstavek 30. člena).

Glede nadzorstva nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskega redarja (opozorilo, varnostni pregled, zaseg predmetov in za uporabo prisilnih sredstev) je pristojen organ, ki ga določa zakon, s katerim so navedena pooblastila določena (drugi odstavek 30. člena ZORed). Za navedena pooblastila in uporabo prisilnih sredstev in pooblastil se uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov. Tako je za nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja navedenih pooblastil (opozorilo, varnostni pregled in zaseg predmetov) in za uporabo prisilnih sredstev občinskega redarja pristojno Ministrstvo za notranje zadeve v okviru svojih pristojnosti.

Nadzorstvo nad zakonitostjo v zvezi s prekrški, ki so določeni v ZORed pa je pristojna inšpekcija za notranje zadeve (Inšpektorat RS za notranje zadeve).

ZORed v 31. členu določa, da je za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, pristojen župan.

24. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARJA V SVETU ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE KOČEVJE

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje (v nadaljevanju besedila: SPV) je posvetovalno telo župana, ki ga sestavljajo predstavniki organov, organizacij in institucij, katerih dejavnost je usmerjena k preventivi in vzgoji v cestnem prometu.

Na podlagi sklepa o ustanovitvi SPV Občine Kočevje (št. 032-1/2012-1102 z dne, 20.2.2012) je član tega telesa tudi redar Občine Kočevje, ki skupaj s preostalimi člani ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni, predlaga organom lokalne skupnosti programe za varnost cestnega prometa in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje, koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa na lokalni ravni, predvsem pa sodeluje pri izvajanju prometne vzgoje, dodatnem izobraževanju in obveščanju udeležencev cestnega prometa o ukrepih za doseganje prometne varnosti, koordinira izdajanje in razširjanje prometno vzgojnih publikacij in drugih gradiv, pomembnih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni.

S spremembami internih aktov se predvideva vključitev občinskega redarja tudi v delo SPV občin Kostel in Osilnica.

25. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti ima glede na določbe ZORed značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema.

OPV sicer ne gre zamenjevati s konkretnimi letnimi načrti dela, ki ga pripravi vodja MIR, in v katerem se na letni ravni operacionalizirajo naloge, ki jih je potrebno izvesti ter določijo prioritete po področjih, ki jih pokriva MIR.

OPV Občine Kočevje se glede na novo nastale varnostne razmere ter letno oceno izvajanja sprotno dopolnjuje in spreminja. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v Občini Kočevje, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še OPV Občine Kočevje, če je to potrebno. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarja.

Številka: 007-11/2012-1508

Datum: 25.11. 2014

Občina Kočevje:

ŽUPAN

Dr. Vladimir Prebilič

I. POSNETEK STANJA²

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju Občine Kočevje in oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od občinskega redarja ter drugih organov in služb Občine Kočevje, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje ter PP Kočevje, ki je zagotovila podatke o javnem redu in miru, varnosti cestnega prometa, o prometnih nesrečah ter o kaznivih dejanjih in varovanju državne meje ter drugi problematiki.

Opravljen je bil tudi operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin in drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je bilo za pričakovati, da je večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj. Opravljen pa je bil tudi ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih centrov in drugih prireditvenih prostorov, ki so pomembni iz vidika Zakona o javnih zbiranjih (Uradni list RS, št. 59/2002 s spremembami) oziroma ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave OPV Občine Kočevje je bil opravljen pregled organiziranosti in delovanja organov in služb znotraj občinske uprave Občine Kočevje, temeljitejši vpogled v organiziranost in delovanje posameznih organov in služb pa je bil opravljen pri tistih, ki so delovno povezani z občinskim redarjem in tistih organov in služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kakovostnega, vsebinsko bogatega in z vidika zagotavljanja varnosti v Občini Kočevje, so bili za potrebe OPV pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se tako ali drugače nanaša na zagotavljanje varnostnih razmer v Občini Kočevje.

² V poglavjih II in III so bili uporabljeni naslednji viri podatkov: Analiza in ocena varnostnih tveganj na območju Občine Kočevje s strani PP Kočevje z dne, 28.9.2011 (224-1/2011), Poročilo o delu PP Kočevje v letu 2011 z dne, 9.3.2012 (092-1/2012) ter Podatki PP Kočevje o stanju varnosti na območju Občine Kočevje za leto 2012 in 2013 z dne 13.3. 2014.

II. ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Analiza in ocena ogroženosti ter varnostnih tveganj za območje Občine Kočevje je bila opravljena na podlagi statističnih podatkov, ki so bili pridobljeni s strani PP Kočevje, Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje ter občinske uprave Občine Kočevje. Analiza je bila opravljena v sklopu petih širših področij in sicer: ogroženost javnega reda in miru, ogroženost varnosti cestnega prometa, ogroženost od kriminalnih pojavov, varovanja državne meje, ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine ter za nekatera druga področja, ki so pomembna za oceno ogroženosti in varnostnih tveganj na območju Občine Kočevje.

V temelju je ohranjeno nespremenjeno gradivo, ki je bilo aktualno v fazi priprave OPV v letu 2013, dodana je razpredelnica s podatki PP Kočevje o stanju varnosti na območju Občine Kočevje za leto 2012 in 2013 z dne 13.3. 2014.

Splošna varnostna ocena za obdobje 2010-2014 ne variira pomembneje, kar bi vplivalo na splošno (»povprečno«) oceno ogroženosti in varnostnih tveganj v tem obdobju.

1. OGROŽENOST JAVNEGA REDA IN MIRU

Glede na pristojnosti občinskega redarja se je podrobneje analiziralo kršitve predpisov o varstvu javnega reda in miru, javnih zbiranjih oziroma javnih shodov in prireditvev, varstva okolja ter nekatere druge predpise, ki določajo prekrške in sicer za območje Občine Kočevje oziroma za območje Policijske postaje Kočevje.

1.1. Pregled kršitev predpisov o javnem redu v letih 2010 – 2011

Preglednica 1: Kršitve predpisov o javnem redu v letih 2010 – 2011 na območju Občine Kočevje

	2010	2011	Porast/upad (v %)
Kršitve zakonov o JRM	393	347	- 11,7
Kršitve drugih predpisov	437	525	20,1
SKUPAJ	830	872	4,8

2. OGROŽENOST VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

ZORed v 3. členu določa, da so naloge na področju zagotavljanja prometne varnosti, nadzorovanje varnega in neoviranega cestnega prometa v naseljih ter varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja, kakor tudi skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih površinah.

2.1. Kršitve, ugotovljene pri nadzoru prometa v letih 2010 – 2011 na območju PP Kočevje

Preglednica 2: Število kršitev, ugotovljenih pri nadzoru prometa v letih 2010 – 2011 na območju Občine Kočevje

Predpisi	2010	2011	Porast/upad (v %)
področje varnosti v cestnem prometu	5.163	4.187	-18,9

Preglednica 3: Prometne nesreče in posledice v letih 2010 – 2011 na območju Občine Kočevje

Leto	Prometne nesreče		Posledice	
	vse nesreče	nesreče s smrtnim izidom	hudo telesno poškod.	lahko telesno poškod.
2010	109	3	12	77
2011	118	0	10	60
Porast/upad (v %)	8,3	-100	-16,7	-22,1

Preglednica 4: Najpogostejši ukrepi policistov ob nadzoru cestnega prometa v letih 2010-2011 na območju Občine Kočevje

Vrsta ukrepa	2010	2011	Porast/upad (v %)
Odrejen alkotest	6.185	6.681	8,0
Pridržanje na podlagi ZVCP-1 in ZPrCP	94	43	-54,3
Št. zasegov motornih vozil	34	23	-32,4

3. OGROŽENOST OD KRIMINALNIH POJAVOV

Ogroženost od kriminalnih pojavov je mogoče ocenjevati na podlagi statističnih in drugih podatkov, ki se nanašajo na število izvršenih kaznivih dejanj, preiskanost kaznivih dejanj in strukturo izvršenih kaznivih dejanj. V nadaljevanju so prikazani podatki o kaznivih dejanjih za območje Občine Kočevje.

3.1 Število kaznivih dejanj, za katera je PP Kočevje vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe v letih 2010-2011

Preglednica 5: Število kaznivih dejanj v letih med 2010 - 2011

Predpisi	2010	2011	Porast/upad (v %)
Št. kaznivih dejanj	680	544	- 20,0

Preglednica 6: Število kaznivih dejanj, za katera je PP Kočevje vložila kazensko ovadbo ali poročilo v dopolnitev kazenske ovadbe v letih 2010-2011

	2010	2011	Porast/upad (v %)
Kazniva dejanja	611	506	-17,2
Preiskana k. d.	340	281	-17,4

	2010	2011	Porast/upad (v %)
Delež preiskanih k. d. (v %)	52,6	51,7	0,9
K. d., ki jih je odkrila policija	69	38	-44,9

3.2. Kazniva dejanja zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ter zoper zakonsko zvezo, družino in otroke v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

Preglednica 7: Kazniva dejanja zoper življenje in telo za leti 2010-2011

Vrsta kaznivega dejanja	Število k. d.		
	2010	2011	porast/upad (v %)
Huda telesna poškodba	2	1	-50
Lahka telesna poškodba	26	29	11,54
SKUPAJ	28	30	7,14
Delež preiskanih kaznivih dejanj (v %)	96,2	93,3	-2,9

Preglednica 8: Kazniva dejanja zoper zakonsko zvezo, družino in otroke za leti 2010-2011 v Občini Kočevje

Vrsta kaznivega dejanja	2010	2011	Porast/upad (v %)
Nasilje v družini	20	24	20,0
Zanemarjanje otroka in surovo ravnanje	14	7	-50,0
Neplačevanje preživnine	3	2	-33,3
SKUPAJ	37	33	-10,8

3.3. Kazniva dejanja zoper premoženje v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

Preglednica 9: Kazniva dejanja zoper premoženje za leti 2010-2011 v Občini Kočevje

Vrsta kaznivega dejanja	Število k. d.			Delež preiskanih k. d. (v %)	
	2010	2011	porast/upad (v %)	2010	2011
Poškodovanje tuje stvari	61	42	-31,5	32,8	38,1
Tatvina - skupaj	343	273	-20,4	27,1	23,1
Zatajitev	15	7	-53,3	46,7	71,4
Klasična goljufija	25	22	-12,0	ni podatka	ni podatka
Požig	2	0	-100	ni podatka	ni podatka

Ropi	4	5	25	75,0	60,0
Druga k. d. zoper premoženje	14	12	-14,3	85,7	75,0
SKUPAJ	464	361	-22,2	34,9	32,7

3.4. Kazniva dejanja mladoletnikov v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

PP Kočevje je v letu 2011 obravnavala 29 (v letu 2010: 39) kaznivih dejanj, katerih storitve so bili osumljeni mladostniki. Med vsemi ovadenimi osebami je bilo 15,6% (v letu 2010: 14,3%) mladoletnih.

3.5. Kazniva dejanja s področja gospodarskega kriminala v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

V letu 2011 je PP Kočevje obravnavala 17 (v letu 2010: 52) gospodarskih kaznivih dejanj, kar je za 71,9% manj kot v prejšnjem obdobju lani. Gospodarska kriminaliteta je povzročila 84,3 (v letu 2010: 300,3) tisoč EUR škode.

3.6. Kazniva dejanja s področja prepovedanih drog v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

Preglednica 10: Kazniva dejanja s področja prepovedanih drog za leti 2010-2011 v Občini Kočevje

Vrsta zasežene prepovedane droge		2010	2011	Porast/upad (v %)
Heroin	GRAMI	5,3	1,8	-66,0
Kokain	GRAMI	0,0	0,5	100
Konoplja - rastlina	KOSI	1	7	600
Konoplja - rastlina (marihuana)	GRAMI	5,0	58,5	1070

3.7. Kazniva dejanja s področja nedovoljene proizvodnje in prometa z orožjem v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

PP Kočevje v letu 2011 ni obravnavala kaznivih dejanj nedovoljene proizvodnje in prometa orožja ali eksploziva, prav tako ni obravnavala kaznivih dejanj s področja ilegalnih migracij.

3.8. Ostala kazniva dejanja v Občini Kočevje za leti 2010 - 2011

V letu 2011 je PP Kočevje obravnavala 6 kaznivih dejanj ponarejanja denarja. Obravnavala je še 3 kazniva dejanja izsiljevanja, 43 kaznivih dejanj ogrožanja varnosti, 2 povzročitvi splošne nevarnosti in 1 protipraven odvzem prostosti.

4. VAROVANJE DRŽAVNE MEJE

Policisti PP Kočevje so v letu 2011 obravnavali 57 (v letu 2010: 72) kršitev Zakona o tujcih in 309 (v letu 2010: 144) ali 115% več kršitev Zakona o nadzoru državne meje. Na mejnih prehodih je bilo zavrženih 31 (v letu 2010: 41) tujcev, ki niso izpolnjevali zakonskih pogojev

za vstop v državo. Policisti na mejnih prehodih in pri varovanju državne meje so obravnavali 4 primere zasega orožja in 4 primere poskusa prenosa prepovedanih drog čez državno mejo.

Število prijatih oseb, ki so ilegalno prestopile državno mejo, se je glede na statistične kazalce ostalo na istem nivoju, saj je bilo ugotovljenih 12 (v letu 2010: 12) ilegalnih prestopov državne meje glede na preteklo obravnavano obdobje.

PP Kočevje je v letu 2011 obravnavala 4 osebe zaradi nedovoljenega prebivanja v Republiki Sloveniji.

5. PODATKI PP KOČEVJE O STANJU VARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE KOČEVJE ZA LETO 2012 IN 2013 (tabela)

1. PROMETNA VARNOST

- tabela prometnih nesreč glede na najpogostejši vzrok in posledice, nastale v prometnih nesrečah

VZROK PROMETNE NESREČE Leto 2012 Leto 2013			
	Skupaj	Smrtni izid	Telesna poškodba
		Mat. škoda	Mat. škoda
		Skupaj	Skupaj
Skupaj	105	0426311505758	
Nepravilna stran/smer vožnje	8	0442001010	
Nepravilno prehitevanje	6	0424004	
Nepravilnosti na cesti	0	0002020	
Nepravilnosti na tovoru	2	0111001	
Nepravilnosti na vozilu	0	0001001	
Neprilagojena hitrost	23	0167200155	
Neupoštevanje pravil prednosti	7	052220148	
Neustrezna varnostna razdalja	12	06614095	
Premiki z vozilom	20	0119110011	
Ostalo	27	0522200713	

- tabela najpogostejših prekrškov s področja cestnega prometa po zakonih

PREKRŠKI PO ZAKONIH Leto 2012 Leto 2013

Skupaj	3352	3867
Zakon o cestah	9	22
Zakon o delovnem času in obveznih počitkih	13	0
Zakon o motornih vozilih	624	877
Zakon o pravilih cestnega prometa	2655	2902
Zakon o voznikih	51	66

2. PODROČJE JAVNEGA REDA IN MIRU

- tabela obravnavanih prekrškov po zakonih s področja javnega reda

ZAKON Leto 2012 Leto 2013			
	Skupaj	Prekrški	Opoz. Skupaj
Skupaj	860	587273814536278	
Zakon o varstvu javnega reda in miru	443	4142943641323	
Zakon o prijavi prebivališča	48	54332626	
Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami	48	48040400	
Zakon o tujcih	39	1029591049	
Zakon o zaščiti živali	26	25117170	
Zakon o orožju	22	19311110	
Zakon o osebni izkaznici	20	155271314	
Zakon o javnih zbiranjih	18	14410010	
Zakon o zasebnem varovanju	13	1301091	
Uredba o prepovedi vožnje z voz. v naravnem okolju	6	60000	
Zakon o omejevanju porabe alkohola	5	32330	
Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih	4	40440	
Zakon o osebni imenu	4	40220	

3. KAZNIVA DEJANJA

-tabela kaznivih dejanj

KAZNIVO DEJANJE Leto 2012 Leto 2013			
SKUPAJ	712	748	
Najpogostejša kazniva dejanja			
LAHKA TELESNA POŠKODBA	14	24	
TATVINA	342	402	
VELIKA TATVINA	89	102	
POŠKODOVANJE TUJE STVARI	55	61	
Pomembnejša kazniva dejanja			
NEUPRAVIČENA PROIZVODNJA IN PROMET S PREPOVEDANIMI DROGAMI, NEDOVOLJENIMI SNOVMI V ŠPORTU...	10	10	
UMOR	1	0	
HUDA TELESNA POŠKODBA	3	2	
KRŠITEV TEMELJNIH PRAVIC DELAVCEV	1	7	
POSLOVNA GOLJUFIJA	1	5	

PONAREJANJE DENARJA	1	8
NASILNIŠTVO	10	9
PREPREČITEV URADNEGA DEJANJA ALI MAŠČEVANJE URADNI OSEBI	0	6
NEDOVOLJENA PROIZVODNJA IN PROMET OROŽJA ALI EKSPLOZIVA	2	2
MUČENJE ŽIVALI	2	2
NEZAKONIT LOV	3	1
ROP	3	2
ROPARSKA TATVINA	0	1
GOLJUFIJA	27	17
POŽIG	0	1
IZSILJEVANJE	3	1
POVZROČITEV SPLOŠNE NEVARNOSTI	2	4
POSILSTVO	2	2
SPOLNO NASILE	1	3
SPOLNI NAPAD NA OSEBO, MLAJŠO OD 15 LET	3	2
ZLORABA URADNEGA POLOŽAJA ALI URADNIH PRAVIC	0	1
ODVZEM MLADOLETNE OSEBE	3	6
NASILJE V DRUŽINI	18	20
ZANEMARJANJE MLADOLETNE OSEBE IN SUROVO RAVNANJE	6	6

6. OGOŽANJE JAVNIH ZGRADB IN OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

6.1. Splošno o ogroženosti javnih zgradb in objektov na območju Občine Kočevje

Na območju Občine Kočevje so javne stavbe in zgradbe ter drugi pomembni objekti in zgradbe, avtobusna postaja, sledi zgradba občin in upravne enote, policijske postaje ter druge zgradbe javnega sektorja oziroma ustanove posebnega pomena, med katere sodijo tudi banke, pošta in druge denarne ustanove.

Varovanje nekaterih zgoraj navedenih javnih zgradb in objektov je urejeno s posebnimi predpisi na podlagi ustrezne varnostne ocene, nekateri objekti se obvezno varujejo na podlagi Zakona o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/2011) in Uredbe o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 43/2008, 16/2009, 22/2010) določeni objekti pa se varujejo z najetimi zasebno varnostnimi službami oziroma lastnimi službami za varovanje, glede na varnostno oceno in varnostna tveganja, na podlagi varnostnega načrta.

V zvezi s tem ni bilo mogoče dobiti konkretnih podatkov na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti stopnjo ogroženosti in varnostna tveganja, dejstvo pa je, da so ti objekti in zgradbe varovane na podlagi bolj ali manj dobre ocene ogroženosti in temu primerne načrta varovanja. Mogoče je potrebno omeniti predvsem denarne ustanove, za katere so v sodelovanju z odgovornimi v policiji oziroma zasebno varnostnimi službami izdelani načrti

varovanja in predvideni izvedbeni ukrepi v primeru kaznivih dejanj in drugih primerih ogrožanja njihove varnosti.

6.2. Konkretna ogroženost zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine v Občini Kočevje

V Občini Kočevje je veliko zgradb, objektov, spomenikov, parkov, poti, trgov in drugih območji in prostorov, ki imajo status naravne in kulturne dediščine. V Občini Kočevje se status naravne in kulturne dediščine ureja v odlokih, sklepih in drugih aktih. Seznam vseh zgradb, objektov, spomenikov, poti in drugih prostorov in območji, ki imajo status naravne in kulturne dediščine vodi ustrezen organ občine.

Pri pregledovanju problematike v zvezi z varstvom in varovanjem naravne in kulturne dediščine je bilo ugotovljeno, da v zadnjih letih to področje z varnostnega vidika ni bilo posebej ogroženo.

7. KLJUČNE UGOTOVITVE

Glede na zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer in identificiranje varnostnih tveganj, je potreba po obvladovanju te problematike potrebna. Razreševanje problematike na področju kriminalitete, javnega reda in miru in varnosti v cestnem prometu ter drugih obravnavanih področjih terja vrsto oblik skupnega dela policije, občinskega redarja in drugih pristojnih služb in organov, ki lahko dajo na področju varnosti svoj prispevek. V tej zvezi je potrebno tesno sodelovanje s policijo, zasebno varnostnimi službami, inšpekcijskimi službami ter Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje.

Občinski redar na območju Občine Kočevje mora delovati okrepljeno, čas dela je potrebno prilagoditi potrebam varnosti. Nadalje bi bilo potrebno narediti resen razmislek o morebitnem povečanju števila redarjev in s tem zagotoviti večjo prisotnost redarjev na območju Občine Kočevje v skladu z varnostnimi potrebami.

Morebitno povečanje števila redarjev bi moralo biti v interesu prebivalcev, obiskovalcev ter zaposlenih na območju Občine Kočevje, saj bi se lahko s povečanim številom redarjev učinkovito spopadli s kršilci zakonov in drugih predpisov. Na ta način bi lahko občinski redarji več delovali preventivno in tako lažje delovali v smeri »community policing-a« (v skupnost usmerjenega »policijskega« - varnostnega delovanja) ter s tem dejansko prispevali k izboljšanju varnosti in tudi k povečanju občutka varnosti, ki je pomemben za uresničitev strateškega cilja OPV Občine Kočevje, to je dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti na območju Občine Kočevje.

PRILOGE

PRILOGA 1

NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

OPOZORILO

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila (ter drugih v tej prilogi določenih pooblastil) uporabljajo določbe Zakona o policiji (oz. sedaj veljavnega Zakona o nalogah in pooblastilih policije - ZNPPol, Uradni list RS, št. 15/13) in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, prav tako pa tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo za dejanje opozorila razlikovati od pooblastila za dajanje ukaza, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko redar pooblastilo za dajanje opozorila uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje opozorila, ki ga izreče redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-1, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja

ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitev teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo za izrekanje ustne odredbe primerjati s pooblastilom »ukazovanja«, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena ZPol, ki določa, da policist z ukazom dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi bilo zavarovano življenje ljudi, nadalje premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanj, da bi bila zagotovljena varnost prometa, preprečeni neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnjene škodljive posledice naravni in drugih nesreč v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti ter tako poskrbi za javno varnost in javni red na območju Občine Kočevje.

UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje.

Podrobneje je pooblastilo ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvaja ali je izvedla prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost, ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti redarju zahtevano listino na vpogled.

VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda uporabljajo določbe ZPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, morajo redarji pri izvajanju pooblastila »varnostni pregled« poznati vsebino enakega pooblastila iz ZPol, ki v 38. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravljajo varnostni pregled te osebe.

Pod enakimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi redarji. Iz tega torej izhaja, da lahko pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen v 22., 23. in 24. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih (Uradni list RS, št. 40/2006, 56/2008), ki določa:

- da pri varnostnem pregledu policist z rokami pretipa oblačila osebe, rokavice, pokrivalo in lase ter pregleda obutev. Če pri tem zazna predmet ali snov, ki bi ju oseba lahko uporabila za napad ali samopoškodovanje, predmet ali snov odvzame in pregleda. Policist pregleda tudi druge predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti. Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti,
- da lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled stvari in prevoznega sredstva, ki so v neposredni bližini in dostopni osebi, ki jo varnostno pregleduje,
- da lahko policist, če pri varnostnem pregledu najde orožje ali drug nevaren predmet, le tega odvzame. Če policist najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, in zakona, ki ureja postopek o prekrških, ali na podlagi drugega zakona, policist po pregledu nadaljuje postopek po teh predpisih.

V ZPol je določeno, da se varnostni pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samo sebe.

ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

Zored v 10. členu določa, da ima redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Ukrep je podoben policijskemu ukrepu omejitve gibanja na določenem prostoru, ki pomeni prepoved zapustitve določenega prostora oziroma območja do prihoda policije. Tudi s tem ukrepom se posega v človekove pravice in temeljne svoboščine. Ukrep zadržanja oseb do prihoda policije lahko izvedejo redarji proti storilcu prekrška in proti osebi, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšna dikcija je povzeta po Zakonu o kazenskem postopku - ZKP (Uradni list RS, št. 32/2012 – UPB8), ki določa, da tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, sme vsakdo vzeti prostost, pri čemer ga mora takoj izročiti preiskovalnemu sodniku oziroma policiji.

Po ZORed sme redar zadržati do prihoda policije le tistega, ki ga zaloti pri storitvi prekrška ali pri izvajanju kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca. Takšno zadržanje sme, glede na 13. člen ZORed trajati najdlje eno uro.

V vseh drugih primerih, ko storilec izvede kaznivo dejanje oziroma kaznivo ravnanje ali kako drugače ogroža varnost ljudi ali premoženja, sme redar ukrepati v skladu z zakonom in uporabiti druge ukrepe, kijih ima na voljo, seveda le v skladu z zakonom in če so izpolnjeni vsi pogoji.

Ob zadržanju osebe do prihoda policije mora redar ugotoviti njeno istovetnost in pridobiti podatke o zadržani osebi sicer:

- osebno ime, rojstne podatke, naslov talnega ali začasnega prebivališča zadržane osebe,
- razlog zadržanja,
- čas in kraj zadržanja,
- čas obveščanja policije in čas predaje zadržane osebe policiji,
- morebitne telesne poškodbe in uporabo sredstev za vklepanje.

Če so podani razlogi, zaradi katerih redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe ali bi bilo nevarno, da na kraju zadržanja ugotavlja istovetnost zadržane osebe, sme redar z ugotavljanjem istovetnosti in pridobivanjem zgoraj navedenih podatkov počakati do prihoda policije.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno omeniti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi bila zagotovljena jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja, je nujno, da je povezan s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero se storilcu jasno pove oziroma odredi zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZPol v 46. členu določa, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozita javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete. Podrobneje je način izvedbe pooblastila izvedbe zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti določeno v Pravilniku o policijskih pooblastilih (58.- 62. člen), ki določa:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama pokaže ali izroči predmet, ki ga je potrebno zaseči,

- nevaren predmet odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje,
- policist predmet zaseže tako, da prepreči njegovo poškodovanje,
- do izpolnitve zapisnika ali potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom njegovega upravičenca ali v zapečatenem ovoju,
- v akt o zasegu policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, zakonsko podlago zasega, kdo ga je zasegel in natančen opis predmeta,
- opis mora vsebovati vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov,
- policist lahko v postopku fotografira ali posname predmet in okolje, v katerem je bil najden,
- o zasegu hitro pokvarljivega blaga mora policist takoj obvestiti pristojnega državnega tožilca ali sodišče za prekrške, ki odloči o nadaljnjem postopku z zaseženim blagom.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opravi drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopiti pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, da predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da se mu predmeti dostavijo na dom.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last ali je bil najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določilih zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enote zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi evidenco zaseženih predmetov. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je dostop onemogočen.

ZP-1 v 25. členu določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale ali tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

ZJRM-1 določa, da lahko redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetylen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZPrCP določa, da lahko redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto (peti odstavek 67. člen).

PRILOGA 2

NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila je, glede na ZORed, skrajni ukrep redarja, ki ga lahko uporabi le, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada. Kot je razvidno, je pogoj za uporabo fizične sile zelo natančno opredeljen, zakon pa ne opredeljuje, kaj sodi v okvir uporabe fizične sile. To opredeljuje Pravilnik o policijskih pooblastilih, ki določa, da sme policist uporabiti fizično silo v obliki strokovnih prijemov, udarcev in metov ter drugih posamičnih ali skupinskih prijemov, kot je na primer dvigovanje ali prenos oseb s kraja, na katerem s pasivnim ali aktivnim upiranjem ogrožajo lastno varnost, varnost drugih ljudi ali premoženja, potiskanje in razdvajanje skupine, ki s svojim ravnanjem ogroža varnost ljudi in premoženja.

Glede na navedeno in določilo 10. člena ZORed, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji (sedaj po vsebini Zakona o nalogah in pooblastilih policije, gl. pojasnila k prilogi 1) in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, se za uporabo fizične (sedaj: telesne) sile štejejo:

- **strokovni prijemi** so prijemi, povzeti iz nekaterih borilnih veščin, predvsem aikida, in se opirajo na tehniko vzvodov. Ti vzvodi se lahko izvajajo na različnih delih človeškega telesa, najpogosteje na zapestju, rokah in komolcu. Med strokovne prijeme uvrščamo tudi različne tehnike davljenja ter druge prijeme;
- **strokovni udarci** so udarci, prevzeti iz borilne veščine karate. Razlikujemo predvsem udarce z roko, udarce z robom dlani, udarce z glavo in udarce z nogo. Z udarci se udarja v različne dele telesa, vendar se ne sme udarjati v tiste dele telesa, pri katerih se lahko telo hudo poškoduje (glava, vrat, predel srca, hrbtenica in drugi vitalni deli telesa). Strokovni udarec je hujša oblika fizične sile kot strokovni prijem in lažja oblika od strokovnih metov, saj je mogoče strokovne udarce ustrezno nadzorovati, kar je pri strokovnih metih težko. Bistvo strokovnosti udarca je nadzor moči, hitrosti in smeri udarca.
- **strokovni meti**, so povzeti predvsem iz tehnik metov, ki se uporabljajo pri borilni veščini judo. Vsa tehnika je grajena na principu, da se nasprotnikovo telo spravi iz ravnotežja in se ga nato s pomočjo svojega telesa vrže na tla. Pri tem se uporabljajo različni deli telesa, po katerih so praviloma tudi poimenovani posamezni meti, kot so: ročni meti, nožni meti, bočni meti, meti na stran itd. Strokovne mete uvrščamo med najhujšo uporabo fizične sile, saj se pri tem vrže nasprotnika na tla, pri tem pa lahko pride do različnih, tudi zelo hudih poškodb;

Pri tem gre v prvi vrsti za uporabo fizične sile, ki jo poznamo kot prisilno sredstvo, ki ga sme uporabiti policist. Ob dosledni uporabi pravil, ki veljajo za policiste, bi to pomenilo, da morajo tudi redarji najprej uporabiti strokovne prijeme, nato strokovne udarce in strokovne mete. To za redarja pomeni, da mora, če je glede na okoliščine dopustno uporabiti različne oblike fizične sile, uporabiti najprej strokovni prijem in šele, ko ugotovi, da s strokovnimi prijemi ne bo dosegel zakonitega namena, lahko uporabi strokovne udarce in mete. To seveda

velja samo takrat, ko redar uporabi fizično silo zato, da odvrne od sebe ali koga drugega istočasni protipravni napad.

Pred uporabo fizične sile mora redar skrbno in preudarno oceniti okoliščine in razloge za njeno uporabo ter opozoriti osebo, da se z upoštevanjem njegovih zahtev izogne posledicam. Redar je dolžan uporabljati fizično silo tudi tako, da z najmanjšimi posledicami doseže zakonit namen, z uporabo pa mora prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bila fizična sila uporabljena, ali ob ugotovitvi, da zakonitega namena na ta način ni mogoče uresničiti. Če redar pri uporabi fizične sile osebo telesno poškoduje, je dolžan poskrbeti, da takšna oseba čim prej dobi medicinsko pomoč, o tem pa mora obvestiti vodjo MIR-a, ki nato o dogodku nemudoma obvesti župana občine, kjer je sedež občinskega redarstva v skladu s 16. členom ZORed.

SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko redar v skladu z drugim odstavkom 14. člena ZORed uporabi zoper osebo, ki jo sme v skladu s tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da se osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje redarje zavezuje, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito ter strokovno. Ta ukrep je časovno omejen do prihoda policije in na omejitve, da ne sme trajati več kot eno uro.

Med sredstva za vklepanje in vezanje lahko pri policistih štejemo lisice, plastično zatego, vrvico in druga primerna sredstva. Uporaba drugih primernih sredstev za vezanje je načeloma dovoljena samo, če policist nima pri sebi katerega od naštetih sredstev za vklepanje in vezanje. Druga sredstva, primerna za vezanje, so lahko hlačni ali drugi pas, kravata, primerne čvrste in raztegljive nogavice, čvrste im močne vezalke, gumijasti trak ali lepilni trak in druga primerna sredstva. Pri uporabi vseh sredstev za vklepanje in vezanje velja osnovno načelo, da je potrebno, kolikor je le mogoče, spoštovati človekovo dostojanstvo.

PLINSKI RAZPRŠILEC

Ob upoštevanju določb 10. člena ZORed, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o policiji, ki v zvezi z navedenim prisilnim sredstvom določajo, da lahko plinski razpršilec policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranje osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja osebe, ki jo je treba prijeti, priversti ali ji odvzeti prostost, prav tako pa tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad nase ali na koga drugega.

Za redarja pa ZORed v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih v 80. členu določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se s pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Pred uporabo plinskega razpršilca mora redar osebo na ustrezen način opozoriti, če to okoliščine dopuščajo.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi ukrepe varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora redar pred njihovo uporabo prepričati, na kakšni osnovi razpršilec deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzilnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljnate smole iz kajenske in drugih vrst pekoče paprike (t.i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, solzenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi teh učinkov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je izvajal pred tem. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora redar osebo odstraniti iz nevarnega območja (prostora) in ji nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkoviteje odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči s hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca preneha delovati po približno 30 minutah, če oči spiramo z vodo. Oči je potrebno izprati izključno s čisto vodo.

PRILOGA 3

PREDLOG NAVODIL ZA UKREPANJE OBČINSKEGA REDARSTVA OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

Z navodili za ukrepanje občinskega redarstva ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Kočevje se zagotavlja izvajanje dejavnosti za primer poplav, plazov, požara, potresa, tehnoloških in ekoloških nesreč ter kužnih bolezni pri živalih.

Navodila so izdelana na podlagi ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami in se priloži k občinskemu načrtu zaščite in reševanja v Občini Kočevje, izdelanem v skladu z določbami Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/2012).

Navodila za ukrepanje občinskega redarja ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Kočevje se prične uporabljati:

- v primeru naravnih in drugih nesreč, ki so prizadele območje Občine Kočevje in je redarstvo obveščeno preko Centra za obveščanje RS, s strani Občine Kočevje ali koga drugega,
- po obvestilu župana ali štaba civilne zaščite Občine Kočevje.

S pričetkom uporabe teh navodil mora Vodja oddelka za upravne in družbene dejavnosti Občine Kočevje takoj do preklica zagotoviti prisotnost občinskega redarja na območju Občine Kočevje na prizadetem območju. Občinski redar se javi županu, oziroma štabu civilne zaščite Občine Kočevje.

Na ogroženem območju občinski redar predvsem skrbi za javno varnost in javni red, njegove naloge pa so:

V PRIMERU POPLAV IN PLAZOV

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oziroma prvo pomoč poškodovanim,
- pri varovanju cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet ugotavlja primere poškodb ter o teh seznanja štab civilne zaščite,
- pozoren je na nove pojave kot npr. zamašitev vodotokov, sprožitvev plazov, ter o tem seznanja štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanjem umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območji,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo z sedežem organa, občino, zlasti s centrom za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

V PRIMERU POŽAROV

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oziroma prvo pomoč poškodovanim,
- ugotavlja primere nastanka začetnih požarov ter o tem obvešča štab civilne zaščite, sam pa le tega poskuša pogasiti,
- ob razglašeni veliki požarni ogroženosti s ciljem varovanja javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine, ugotavlja primere kršitev odredbe in o tem obvešča policijo in štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območji,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti s centrom za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

V PRIMERU POTRESA

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oziroma prvo pomoč poškodovanim,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območji,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti s centrom za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

V PRIMERU TEHNOLOŠKIH IN EKOLOŠKIH NESREČ TER JEDRSKE NESREČE

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oziroma prvo pomoč poškodovanim,
- pri varovanju cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet ugotavlja primere poškodb ter o teh seznanja štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območji,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti s centrom za obveščanje,

- v primeru ekološke nesreče je pozoren na morebitne znake onesnaženja vodotokov, podtalnice, zastрупitev ter o tem obvešča štab civilne zaščite,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

OB POJAVU KUŽNIH BOLEZNI PRI ŽIVALIH

- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje veterinarski služb pri preprečevanju bolezni ter pri odvozu kadavrov,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območji,
- v kolikor ugotovi, da je opravljen premik živali, ki nimajo veterinarskega spričevala ali pa da prihajajo iz okuženega območja, mora o tem obvestiti štab civilne zaščite, kateri obvesti veterinarja,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti s centrom za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Redar Občine Kočevje, ki pomaga ob množičnem pojavu kužnih bolezni pri živalih, po potrebi uporablja naslednja zaščitna sredstva: zaščitno masko, zaščitne respiratorje, zaščitne rokavice in druga potrebna zaščitna sredstva, za dezinfekcijo pa ustrezna dezinfekcijska sredstva, ki jih predvidijo pristojne strokovne službe.

Drugi zaščitni ukrepi se izvajajo v skladu z ukrepi, ki jih odredi Veterinarska uprava Republike Slovenije in druge pristojne službe.

Redar je dolžan o vseh pomembnih ukrepih in odločitvah pri opravljanju svojih nalog sproti obveščati Vodjo oddelka za upravne in družbene dejavnosti Občine Kočevje, po opravljenem delu pa mora napisati poročilo.

PRILOGA 4

PREDLOG SISTEMA ALARMIRANJA IN UKREPANJA REDARJEV OBČINSKEGA REDARSTVA OBČINE KOČEVJE OB IZREDNIH DOGODKIH

Na podlagi Navodila za ukrepanje redarjev Občinskega redarstva ob izrednih dogodkih določam naslednji

SISTEM ALARMIRANJA IN UKREPANJA REDARJEV OBČINSKEGA REDARSTVA OB IZREDNIH DOGODKIH

I.

Z navedenim sistemom alarmiranja in ukrepanja redarjev občinskega redarstva se določa način obveščanja pristojnih služb ob izrednih dogodkih oziroma naravnih in drugih nesrečah.

II.

Obveščanje pristojnih služb se izvaja na naslednji način:

- Regijski center za obveščanje se obvešča prek telefonske številke 112,
- Operativni komunikacijski center Policijske uprave Ljubljana se obvešča prek telefonske številke 113, Policijsko postajo Kočevje pa prek telefonske številke 018939700
- Obveščanje dežurne osebe občinske uprave Občine Kočevje – Civilna zaščita (v nadaljevanju: OZRCO) se izvede prek telefonske številke 018938202 ali 041420470,
- Obveščanje vodje intervencije se izvede osebno na kraju nesreče, kadar pa to ni mogoče, pa prek telefonske številke Gasilske zveze Kočevje 018931600,
- Obveščanje župana, podžupana, direktorja OU Občine Kočevje in predstojnikov oddelkov in služb OU Občine Kočevje se izvaja prek telefonskih števil, ki so navedene v internem imeniku,
- Poveljnika in namestnika poveljnika civilne zaščite Občine Kočevje se obvešča prek dežurne osebe OZRCO oziroma prek OZRCO,
- Izvajalce javnih služb se obvešča prek njihovih dežurnih služb,
- Pristojne inšpekcijske službe se obvešča prek njihovih telefonskih števil, ki so na voljo v internetni aplikaciji TIS in pisno na njihov naslov,
- Pristojne državne organe se obvešča prek njihovih telefonskih števil, ki so na voljo v internetni aplikaciji TIS in pisno na njihov naslov.

III.

Navedeni sistem alarmiranja in obveščanja prične veljati z dnem objave na oglasni deski Občine Kočevje.

PRILOGA 5

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA OBČINSKIH REDARJEV

Osnovno strokovno usposabljanje za občinske redarje poteka na podlagi 21. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006) ter v skladu s Pravilnikom o strokovnem usposabljanju, obdobjem izpopolnjevanju ter preizkusu znanja občinskih redarjev (Uradni list RS, št. 48/2014) V osnovno strokovno usposabljanje se vključujejo občinski redarji iz 34. člena ZORed.

Kandidata na strokovno usposabljanje prijavi odgovorna oseba občinske uprave, pri kateri je kandidat zaposlen, ali drug prijavitelj pri organizatorju najmanj trideset dni pred datumom, določenim za začetek strokovnega usposabljanja.

Občinski redarji se udeležijo osnovnega strokovnega usposabljanja na Policijski akademiji na Rocenski cesti 56, 1211 Ljubljana – Šmartno. Usposabljanje traja 450 ur. Po uspešnem zaključku usposabljanja občinski redar opravi preizkus znanja.

Z osnovnim strokovnim usposabljanjem se občinski redar usposobi in pripravi za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva. Organizacijska enota občinske uprave Občine Kočevje, pristojna za kadrovske evidence, vodi potrebne evidence o osnovnem in obdobjem strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja občinskih redarjev.

Redar mora najmanj na tri leta opraviti obdobjem strokovno izpopolnjevanje v trajanju 32 ur. Občinski redar se bo udeležil obdobjem izpopolnjevanja letos (2014) konec novembra.

PRILOGA 6

NAČRT STROKOVNEGA USPOŠABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA OBČINSKIH REDARJEV OBČINE KOČEVJE

Strokovno usposabljanje in preizkus znanja

Usposobljenost pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva za opravljanje nalog občinskega redarstva, uporabo pooblastil, določenih z zakonom ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi se zagotavlja s strokovnim usposabljanjem in obdobjim izpopolnjevanjem ter preizkusom znanja.

Program in čas strokovnega usposabljanja ter način opravljanja preizkusa znanja za opravljanje nalog občinskega redarstva in način obdobjega izpopolnjevanja, opravljenih preizkusov in izdanih potrdil o usposobljenosti, predpiše minister pristojen za notranje zadeve. Minister, pristojen za notranje zadeve imenuje tudi komisijo za opravljanje preizkusov znanja.

Strokovno usposabljanje občinskih redarjev in preizkusi znanja iz prejšnjega odstavka so strošek občine. Sredstva za izvedbo strokovnega usposabljanja občinskih redarjev za uporabo pooblastil iz 10. člena ZORed zagotavlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Občinski pripravnik – redar

Dokler občinski redar ne opravi strokovnega usposabljanja in preizkusa znanja, je občinski redar – pripravnik in ne sme samostojno opravljati nalog občinskega redarja.

Občinski redar – pripravnik mora opraviti preizkus znanja najkasneje eno leto po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi.

PRILOGA 7

PREDLOG PISNEGA PROTOKOLA O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA OBČINE KOČEVJE IN POLICIJSKE POSTAJE KOČEVJE

V skladu z 7., 8. in 9. členom Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, števil. 139/2006 z dne 29. 12. 2006) ter Smernicami Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti, februar 2007, sprejmeta:

Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, Kočevje, ki jo zastopa župan dr. Vladimir Prebilič

in

Policijska postaja Kočevje, Pri Unionu 1, Kočevje, ki jo zastopa komandir Peter Kotar

PISNI PROTOKOL

o sodelovanju Občinskega redarstva in Policijske postaje Kočevje

I.

Ta protokol ureja medsebojno sodelovanje Občinskega redarstva Občine Kočevje, (v nadaljevanju: OR) in Policijsko postajo Kočevje (v nadaljevanju: PP Kočevje).

S protokolom se ureja tudi medsebojno sodelovanje med OR in PP Kočevje, ko gre za skupno izvajanje nalog redarstva in policije.

II.

PP Kočevje in OR se zavezujeta, da si bosta medsebojno zagotavljali pomoč pri izmenjavi informacij na področju varnostne in druge problematike, ki so pomembne za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju Občine Kočevje.

Za dosego navedenih ciljev ter strateških in operativnih ciljev opredeljenih v Občinskem programu varnosti Občine Kočevje se bodo po potrebi organizirale skupne oblike delovanja in pripravili skupni programi aktivnosti, glede na svoje pristojnosti.

V navedene aktivnosti se bo vključevalo tudi druge organe in službe Občine Kočevje, ki lahko v okviru svojih pristojnosti prispevajo k večji varnosti in kakovosti življenja in dela na območju Občine Kočevje.

III.

PP Kočevje in OR izvajata skupne akcije oziroma skupni nadzor nad cestno-prometnimi predpisi in predpisi, ki urejajo javni red in mir na območju Občine Kočevje. V ta namen Vodja oddelka za upravne in družbene dejavnosti Občine Kočevje in komandir PP Kočevje oziroma od njih pooblaščen osebe pripravijo razpored skupnega dela oziroma uskladijo skupne akcije ter določijo področje nadzora.

OR skupaj s PP Kočevje izvede skupno akcijo oziroma nadzor najmanj na 2 meseca. Pri skupni akciji oziroma nadzoru se OR in PP Kočevje dogovorita o številu sodelujočih policistov in redarjev in ustrezni uporabi vozil in drugih sredstev potrebnih za izvedbo akcije oziroma nadzora.

V skupnih akcijah in nadzorih morajo redarji občine Kočevje ravnati po navodilih vodje policijske enote oziroma policista.

IV.

Glede na posebno problematiko na področju varnosti cestnega prometa se PP Kočevje in OR dogovorita za skupne preventivne akcije na področju varnosti cestnega prometa ter se aktivno vključujeta tudi v akcije Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kočevje.

O načinu in vsebini preventivne akcije se medsebojno dogovorijo in določijo območje in čas trajanja akcije.

V.

OR bo izvajalo svoje pristojnosti skladno s kadrovskimi zmožnostmi, PP Kočevje pa v okviru svojih pristojnosti.

VI.

Protokol je sklenjen za nedoločen čas. Spremembe in dopolnitve protokola se sprejmejo v soglasju obeh strani.

VII.

Protokol začne veljati z dnem podpisa obeh strani.

Datum:

OBČINA KOČEVJE
ŽUPAN
dr. Vladimir Prebilič

POLICIJSKA POSTAJA KOČEVJE
K O M A N D I R
Peter Kotar

PRILOGA 8

PISNI DOGOVOR O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA OBČINE KOČEVJE Z REDARSTVI SOSEDNIH OBČIN

Ker na območju Občine Kočevje ni posebnih varnostnih tveganj, ki bi pomenile skupno sodelovanje občinskega redarstva Občine Kočevja z občinskimi redarstvi občin, ki mejijo na območje Občine Kočevje, se ocenjuje, da priprava pisnega dogovora v ta namen ni potrebna.

PRILOGA 9

PISNI DOGOVOR O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA OBČINE KOČEVJE Z VARNOSTNIKI ZASEBNIH VARNOSTNIH PODJETJI, KI DELUJEJO NA OBMOČJU OBČINE KOČEVJE

Ker na območju Občine Kočevje ni posebnih varnostnih tveganj, ki bi pomenile skupno konstantno sodelovanje z zasebno varnostnimi službami, se ocenjuje, da priprava pisnega dogovora v ta namen ni potrebna.

PRILOGA 10

PISNI DOGOVOR O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA OBČINE KOČEVJE V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Redarji Občine Kočevje bodo pri svojem delu upoštevali navodila iz 17. in 18. poglavja tega OPV, zato posebnega dogovora ni potrebno skleniti.

PRILOGA 11

LETNI NAČRT DELA ZA LETO 2014

LETNI NAČRT DELA MEDOBČINSKEGA INŠPEKTORATA IN REDARSTVA OBČIN KOČEVJE, KOSTEL IN OSILNICA ZA LETO 2014

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Kočevje, Kostel in Osilnica (v nadaljevanju: MIR) je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi skupnega Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Kočevje, Kostel in Osilnica, ki je začel veljati s 1. januarjem 2013. Operativno je začel delovati s 1. novembrom 2013, ko je bila na podlagi sprejete sistemizacije, h kateri so podali soglasje vsi župani, izvedena prerazporeditev uslužbencev na nova delovna mesta znotraj MIR-a in sicer: vodja medobčinskega inšpektorata in redarstva, inšpektor in občinski redar.

Delovanje MIR-a je v začetni fazi, temu so prilagojene naloge, ki jih je potrebno izvesti v naslednjem letu.

Dejavnosti Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Kočevje, Kostel in Osilnica bodo v letu 2014 usmerjene zlasti v naslednje kategorije:

1 – PREDPOGOJI ZA DELO

a) Proračun

MIR je neposredni uporabnik proračuna Občine Kočevje. Osnovni predpogoj za delovanje je seveda sprejetje proračuna in to v višini, ki omogoča učinkovito opravljanje s predpisi določenih nalog. Poleg sredstev, ki so namenjeni plačam in za zagotovitev osnovnih pogojev za funkcioniranje (prostori, obratovalni stroški, osnovni pisarniški material ipd.), je zlasti pomembno zagotoviti sredstva, ki omogočajo izvajanje same dejavnosti na terenu (zlasti se lahko pokaže potreba za predhodno kritje stroškov izvršbe v upravnih inšpekcijskih postopkih, kadar gre za pomembne kršitve predpisov, od česar je navsezadnje lahko odvisna osnovna učinkovitost same inšpekcije), preko osnovnih potreb po gorivu za vozilo redarstva (krajevna pristojnost in dejanski teritorialni doseg se je z ustanovitvijo MIR-a močno povečal) in navsezadnje do rednega usposabljanja zlasti redarja, saj prihaja do pogostih in pomembnih sprememb prekrškovne zakonodaje.

Ob upoštevanju, da je delovanje skupnih medobčinskih uprav deležno 50% refundiranja s strani države za upravičene stroške (plače, izdatki za blago in storitve), je potrebno MIR-u zagotoviti primerno proračunsko financiranje, saj se s tem vzpostavi določen standard, ki ga je kasneje seveda težje zviševati kot zniževati.

Predlog proračunskih postavk za delovanje MIR v letu 2014 je priloga tega letnega programa dela.

b) Zagotovitev prostorov in opreme za delovanje

Predvidena je selitev sedeža MIR-a na Ljubljansko c. 8 v Kočevju. V proračunu so za namene najema in obratovanja teh prostorov ter najema notranje ter računalniške opreme na letni ravni predvidena sredstva v višini cca. 22.000 EUR.

Predvideva se tudi najem avtomobila, ki je sicer v lasti Občine Kočevje, in sicer v višini 1.250 EUR. Za gorivo je predvidenih 1.100 EUR.

MIR bo imel na ta način urejene pogoje za svoje delovanje glede prostorov in osnovne opreme.

c) Kadrovsko stanje

V sistemizaciji delovnih mest MIR-a so predvidena 4 uradniška delovna mesta: vodja, inšpektor in 2 redarja. Trenutno so zaposleni trije: poleg vodje, ki ima tudi inšpektorska pooblastila, še po en inšpektor in redar. Stanje je za začetno fazo delovanja ustrezno, potencialni primanjkljaj enega redarja bi se lahko pokazal zlasti na področju javnega reda in miru, kjer je varnostna ogroženost pooblaščenih uradnih oseb kot posameznika večja in je priporočljivo delo v parih, ter morebiti v poletnem času pri nadzoru velikega teritorija porečja reke Kolpe.

V predlogu proračuna za leto 2014 ni predvidenih sredstev za zaposlitev še enega redarja.

d) Informacijsko računalniška podpora

Občina Kočevje je v letu 2011 kupila licenco za omrežno računalniško aplikacijo »Prekrškovni organ«, ki omogoča delo prekrškovnega organa na terenu (izdaja plačilnih nalogov in odločb na podlagi vnesenih zakonov in občinskih odlokov). Licenco je potrebno razširiti na novi dve občini, skupni strošek, ki ni del proračuna MIR-a kot skupne občinske uprave, v ta namen znaša 2.200 EUR z vključenim DDV. Stroški rednega letnega vzdrževanja, servisiranja in pomoči pri uporabi programa znašajo približno 4.000 EUR z vključenim DDV, vendar jih bomo za leto 2014 kot začetno leto realnega delovanja poskušali delno zmanjšati.

e) Pravni predpogoji

V skladu s 6. členom Zakona o občinskem redarstvu (ZORed, Uradni list RS, št. 139/06) morajo vse občine (skupaj ali posamezno) sprejeti občinski program varnosti (OPV), s čimer se zagotovijo polna pooblastila za delo redarjev na terenu. Do tedaj naloge, ki bi jih redar opravljal na podlagi zakona, opravlja policija.

Naloga vseh občin torej je, da čim prej sprejmejo občinski program varnosti.

Potrebno je tudi prilagoditi sklenjene pogodbe, ki jih je doslej sklenila Občina Kočevje za potrebe davčne izvršbe, ki se uporablja v primeru neplačanih glob (Ministrstvo za finance, Carinska uprava) ter pogodbe o načinih posredovanja podatkov v evidenco kazenskih točk s katero upravlja MPJU ter zavarovanje podatkov (Ministrstvo za pravosodje).

2 – OBČINSKI ODLOKI

Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN; Uradni list RS, št. 43/07-UPB1) v 2. členu določa, da je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oz. spoštovanjem zakonov in drugih predpisov. Bistvo in hkrati celota delovanja *občinskih inšpektorjev* je torej v tem, da nadzorujejo izvajanje oz. spoštovanje občinskih predpisov (odlokov in pravilnikov). *Občinski odlok* je tista osnovna enota, osnovna podlaga, na podlagi katere inšpektor deluje. Inšpektor torej lahko (ima pristojnost za ukrepanje) in mora delovati (le) tedaj, ko se zatrjuje domnevno kršitev kakega občinskega odloka oz. njegovega posameznega člena.

Občinski redarji imajo tudi nekatere pristojnosti pri nadzoru spoštovanja zakonov (varnost v cestnem prometu, javni red in mir ipd.), izdajajo lahko le plačilne naloge v hitrem prekrškovnem postopku, ne morejo pa izdati odločbe o prekršku.

Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 29/11-UPB8, 21/13) v tretjem odstavku 3. člena določa, da lahko samoupravne lokalne skupnosti določajo prekrške in predpisujejo zanje globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve odlokov, ki jih lahko v okviru svojih pristojnosti samostojno sprejemajo ter če ti prekrški še niso določeni v zakonih ali vladnih uredbah.

Kot prekršek se torej lahko določijo zgolj tista dejanja, ki kot prekršek še niso določena z državnimi predpisi (zakoni in uredbami). S tem se preprečuje dvojno določanje prekrškov za istovrstna ali podobna dejanja, v takem primeru gre glede pristojnosti primat državi. Prav tako pa ni mogoče določati glob za občinske prekrške v razponu, ampak le v določenem znesku v okvirih iz 17. člena ZP-1.

Iz pregleda občinskih odlokov občin, ki sestavljajo MIR, je razvidno, da nekateri odloki teh zahtev ne izpolnjujejo. Zgolj kot primer navajamo odlok Občine Kočevje o določitvi plovbnega režima in drugih aktivnosti na Rudniškem jezeru, Jezeru v Kočevski reki in reki Rinži (Uradni list RS, št. 45/11, 50/13), kjer so globe določene v razponu, ali odlok Občine Kostel o javnem redu in miru (Uradni list RS, št. 70/01), kjer so globe prav tako določene v razponu, hkrati pa so kot prekršek določena dejanja, ki so že stvar zakonske materije. Nekateri odloki bo tako potrebno pripraviti v celoti na novo, medtem ko bodo pri nekaterih prišli v poštev posamezne spremembe in dopolnitve.

Načrtuje se priprava seznama obeh kategorij odlokov. MIR bo občinskim upravam nudil strokovno pomoč pri pripravi sprememb in dopolnitev odlokov.

Pri tem bo zlasti v pomoč praktična izkušnja dela na terenu: pri obravnavanju konkretnih problemov v praksi bo postalo razvidno, ali normativna ureditev v odlokih ustreza in omogoča vodenje upravnih in prekrškovnih inšpekcijskih postopkov za odpravo in/ali kaznovanje nepravilnosti ali pa bo potrebno izvesti določene popravke.

Tukaj bo zlasti pomembno določanje lokalnih prioritet, zlasti s strani županov in občinskih uprav zadevnih občin, saj najboljše poznajo dejansko stanje na terenu oz. zaznavajo, na katerih področjih prihaja do najhujših ali najpogostejših kršitev občinskih odlokov. MIR se bo odzival v skladu z določenimi prioritetami.

Poleg tega bo MIR seveda reagiral tudi na prijave posameznih občanov ter določal tedenske načrte dela, ko se bo posvetil obravnavi posameznih problemov, ki hkrati predstavljajo kršenje občinskih odlokov.

3 – SODELOVANJE Z DRUGIMI INŠPEKCIJAMI IN POLICIJO

a) Sodelovanje z drugimi inšpekcijami

V skladu s 3. odstavkom 32. člena ter 17. členom ZIN je pravica, dolžnost in odgovornost inšpektorja, da v primeru, ko med opravljanjem inšpekcijskega nadzora v okviru zadev iz lastne pristojnosti ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa, katerega izvajanje nadzoruje druga inšpekcija, sam ugotovi dejansko stanje ter o svojih ugotovitvah sestavi zapisnik in ga posreduje pristojni inšpekciji (odstop zadeve).

Prav tako 1. odstavek 50. člena ZP-1 podeljuje pravico organom samoupravne lokalne skupnosti, da podajajo pisne predloge za uvedbo prekrškovnega postopka pristojnemu prekrškovnemu organu (pristojni inšpekciji ali redarstvu).

Zgoraj navedeni možnosti, ki ju daje zakonodaja, sta izredno pomembni orodji, s katerima lahko tudi občinska inšpekcija v primerih, ko gre za zadeve, ki ne spadajo v delokrog njenih pristojnosti, zahteva ali spodbudi uvedbo bodisi upravnega bodisi prekrškovnega inšpekcijskega postopka, ki ga je dolžan potem uvesti in izvesti pristojni organ. S tem se spodbudi tudi reševanje zadev, ki jih lahko sicer pristojne inšpekcije spregledajo in zanemarijo.

Te možnosti se namerava MIR primerno posluževati.

b) Sodelovanje s policijo

MIR kot prekrškovni organ ima razmerje tudi z drugim prekrškovnim organom, ki ima v rokah tudi močna sredstva neposredne prisile (nekatera ima sicer na podlagi ZORed tudi občinsko redarstvo) – policijo. Zlasti je pri tem seveda pomembno sodelovanje z lokalno policijsko postajo in njenimi izpostavami (npr. mejna policija na reki Kolpi).

Sestavni del občinskega varnostnega načrta je tudi *pisni protokol* o sodelovanju s policijo, kjer se opredelijo načini in koordinacija sodelovanja med obema organoma ter načrtovanje morebitnih skupnih akcij, zlasti na področjih, kjer se pristojnosti obeh organov prekrivata (varnost v cestnem prometu, javni red in mir). S tega vidika je sprejem OPV še dodatno pomemben, saj le-ta predstavlja podlago za sklenitev pisnega protokola o sodelovanju.

Po drugi strani je na podlagi Zakona o policiji (ZPol; Uradni list RS, št. 66/09-UPB7, 22/10) policija inšpektorjem in drugim prekrškovnim organom dolžna nuditi asistenco pri njihovem delu na terenu, kadar se utemeljeno pričakuje upiranje ali ogrožanje njihove varnosti. Potreba za asistenco se načeloma napove 3 dni vnaprej (23. in 24. člen ZPol). Kadarkoli pa je policija dolžna takoj intervenirati na poziv inšpektorja, če dejansko nastopi fizični napad ali ogrožanje.

MIR ima torej na voljo kar nekaj vzvodov, da reagira tudi na upravnih področjih, za katere ni neposredno pristojen, ter tako na nek način z aktivno vlogo »prisili« ostale (pristojne) organe, da opravijo svojo vlogo. Ti organi so potem dolžni MIR obvestiti, ali so ukrepali oz. jim sporočiti razloge, zakaj ukrepanje ni potrebno (ne-vedba upravnih in prekrškovnih inšpekcijskih postopkov). Obstaja tudi možnost, da se v primeru, ko pristojni prekrškovni organ odloči, da postopka ne bo izvedel oz. da ne bo izdal odločbe, o tem obvesti višji (nadzorstveni) organ, da odloči o (ne)pravilnosti te odločitve.

MIR bo vzpostavil tudi čim tesnejše sodelovanje z drugimi deležniki (občinskimi in državnimi organi, civilnopravnimi združenji), ki delujejo na področjih, za katere je tudi sam pristojen, zlasti tu velja omeniti občinske Svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV), s katerimi bi lahko načrtoval skupne akcije ali obravnaval predloge na področju

varnosti v cestnem prometu. MIR bo tvorno sodeloval tudi v sklopu preventivnih akcij, ki jih bodo izvajali drugi subjekti.

4 – POZICIONIRANJE VLOGE OBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA

Inšpektorji in redarji so pooblaščené uradne osebe, ki imajo pooblastilo za delovanje neposredno na podlagi zakona (zato jim predstojniki ne dajejo posebnih pooblastil, kot je to npr. pri občinskih uradnikih, ki vodijo upravne postopke) in vodijo upravne in prekrškovne postopke samostojno in neodvisno. To jim zagotavlja (od njih zahteva) ZIN v 4. členu (načelo samostojnosti):«Inšpektorji so pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v okviru svojih pooblastil samostojni».

Iz tega lahko izluščimo dva temeljna okvira in napotila za delovanje inšpektorjev (in redarjev):

- samostojnost in neodvisnost pri obravnavanju konkretnih primerov,
- delovanje znotraj svojih pristojnosti in pooblastil (ne opuščati dejanj, ki jih je v okviru pooblastil možno ali potrebno izvesti, ter ne presegati pristojnosti, ki jim jih dajejo predpisi).

a) Samostojnost pri delovanju

Kot rečeno je podlaga za delovanje inšpektorja veljaven občinski predpis, katerega spoštovanje nadzoruje. S sprejetjem odloka in njegovimi prekrškovnimi določbami je občinski svet opredelil ravnanja, ki jih je potrebno sankcionirati. S tem je torej najvišji organ odločanja v občini sprejel odločitev, kaj se šteje za nedopustno dejanje (prekršek), ki zahteva odziv. V tem okviru je torej odgovornost občinskega sveta velika in originarna, saj se je potrebno zavedati, da tisto, kar je zapovedano ali prepovedano s strani občinskega predpisa, ni več »stvar pogajanj«, ko enkrat pride do kršitve. Inšpektor je dolžan odkrivati nepravilnosti in kršitve predpisov in začeti z vodenjem ustreznih postopkov: vse od odločitve za sprožitev postopka pa do njegovega konca z izdajo odločbe je prostor, kamor znotraj načela samostojnosti v delo inšpektorja ali redarja ni več mogoče posegati s posameznimi navodili ali usmeritvami (1. odstavek 18. člena ZIN).

Splošna navodila ali usmeritve lahko v določenih okvirih daje predstojnik inšpekcijskega organa (2. odstavek 18. člena ZIN), drugi občinski organi pa lahko, kot rečeno že zgoraj, predlagajo in podajo svoje videnje prioritete, ki naj jih MIR obravnava, ter obveščajo o lastnih ugotovitvah (konkretnih primerih) o kršitvah predpisov, na podlagi katerih bo MIR reagiral na primeren način v skladu s svojimi pristojnostmi.

b) Spoštovanje pristojnosti

Inšpektorji in redarji so pri svojem delovanju strogo vezani na svojo pristojnost: ne morejo neposredno posegati na področje drugih inšpekcij ali na področje, ki sodi v pregon kaznivih dejanj, npr. pri poškodovanju tuje stvari (kadar ima dejanje znake tako kaznivega dejanja kot prekrška, se postopek o prekršku ne more začeti oz. voditi), prav tako pa je pomembno opozoriti, da ne morejo posegati v razmerja, ki so dejansko civilnopravna ali stvarnopravna (zlasti sem sodijo zadeve glede motenja posesti, izvajanja oz. spoštovanja sklenjenih pogodb ipd.). Potrebno je zavedanje, da inšpektorji niso »občinski pravobranilci« (o njihovi uvedbi sicer razmišljajo nekatere občine) ter ne zastopajo občine oz. branijo njihove interese v zadevah, v katerih je občina vpletena kot pravna oseba (s stališča inšpektorskega dela ni

razlike, ali je npr. posest motena občini ali kateri fizični ali pravni osebi, npr. gospodarski družbi): inšpektor v takem primeru ne more v *svojem imenu* izvesti nobenih ukrepov (npr. pošiljati dopisov) in še manj izdajati odločb ali sklepov, ker niso predmet inšpektorskih pooblastil, ampak gre za civilnopravno zadevo; dejstvo, da so inšpektorji zaposleni na občini, jim tega pooblastila ne dajejo. Seveda pa to ni ovira, da lahko inšpektor pomaga pri uveljavljanju pravic občine (ali tudi drugih subjektov), ko na terenu izve za določena dejanja in dejstva: lahko jih protokolira v zapisniku, seznanjajo pristojne, pomaga pri odkrivanju storilcev ipd.

Preseganje inšpektorskih pooblastil lahko predstavlja hudo kršitev delovnih obveznosti in celo kaznivo dejanje, zato je to postavka, ki jo je potrebno brezpogojno spoštovati. Po drugi strani pa je potrebno seveda poudariti, da je nedovoljeno tudi opuščanje dejanj, ki so jih pooblaščenec uradne osebe znotraj svojega delokroga dolžne storiti in izvajati, vse to pri nadziranju izvajanja in spoštovanja veljavnih občinskih odlokov.

Ena od pomembnih nalog, sploh v tej začetni fazi delovanja MIR-a, je torej tudi krepitev zavedanja, kdo so inšpektorji (in redarji) ter kaj so njihove naloge in pristojnosti na podlagi pozitivne zakonodaje, s čimer se uveljavi tudi načelo zakonitosti.

5 – KOMUNIKACIJA Z OBČANI IN KAZNOVALNA POLITIKA

a) Komunikacija z občani

Na koncu, vendar ne zadnje in najmanj pomembno, je potrebno obdelati tudi komunikacijo z javnostjo in kaznovalno politiko.

Izvajanje inšpekcijskega nadzora (nad izvajanjem občinskih predpisov) in pooblastil redarja in inšpektorja ni samo sebi namen, temveč ima funkcijo, da s preventivnim in tudi kaznovalnim delovanjem doseže potrebno sožitje med občani ter spoštovanje reda na različnih področjih, ki ji urejajo odloki. Spomnimo: občinski predpisi so tisti, ki določajo dejanja, ki jih je potrebno preprečevati in tudi kaznovati, kar pomeni, da so jih kot take določili izvoljeni predstavniki taistih občanov, vse torej ob predpostavki, da zastopajo njihove interese. S tega zornega kota potemtakem ne bi smelo biti v sistem vgrajene velike ločnice in nerazumevanja med tem, kaj so pričakovanja občanov in po drugi strani izvrševanjem pristojnosti pooblaščenih uradnih oseb, ki lahko na podlagi sprejetih odlokov občane tudi sankcionirajo (jim izrekajo globe).

Ta teoretična konstrukcija v praksi verjetno (vsaj kratkoročno ali celo srednjeročno) težko zdrži dejansko preverjanje. Resnično velik problem je po eni strani dejstvo, da je v občinskih odlokih množica določenih prekrškov (po konservativni in bežni oceni najmanj 50), med njimi veliko takih, ki so določeni zelo na široko, po drugi strani pa ni bilo vzpostavljenih nobenih organov (inšpektorjev, redarjev), ki bi to izvajali v praksi, tako da so ostali »mrtva črka na papirju«. Najslabša možna situacija za razvoj pravne kulture je stanje, ko se predpisi in posamezne določbe formalno kopičijo, z že v naprej privzeto (pol)zavestno podmeno, da »saj pa v praksi tega ne bo nihče uresničeval, da ni mišljeno resno, kar piše v predpisih...ipd«. To je ta širši (pravni, pravno-kulturni) kontekst, v katerega vstopa tudi MIR kot novoustanovljeni organ, kar bo eden najzahtevnejših problemov, ki jih bo treba nasloviti. In to tako do širše javnosti kot odločevalcev na občinski ravni.

S stališča razvoja pravne zavesti je torej veliko boljše stanje, ko je v predpisih določeno malo prekrškov (tisto, kar je s stališča občanov kot skupnosti najbolj moteče), pa se ti od vsega začetka brez izjeme izvajajo ter se prepovedana dejanja raje kasneje dodajajo v predpise, ko se za to pokaže konkretna potreba, kot pa stanje, ko je vse prenormirano in »vse prepovedano« na papirju, v praksi pa se to sploh ne izvaja.

Dejansko izvajanje pristojnosti občinske inšpekcije in redarstva bo tako na terenu po eni strani pozdravljeno, po drugi strani pa bo (sploh ko bodo dejansko izdane ureditvene ali prekrškovne odločbe) pomenilo določen »šok«. V tem smislu bo potrebno delovati usmerjeno in z določeno postopnostjo, a hkrati ne na račun zakonitosti in učinkovitosti.

Iz naštetih razlogov MIR načrtuje obdobjno obveščanje in osveščanje javnosti (to je tudi naloga inšpektorjev v sklopu *preventivne funkcije* po 33. členu ZIN) v elektronskih in tiskanih medijih, tudi s posebnimi zloženkami, tako da se čim širši javnosti predstavijo pravni okvir in namen delovanja MIR-a, tako da bi bilo doseženo kar največje možno sprejetje njegovega delovanja (seveda ob zavedanju, da kršitelji ob interveniranju pristojnih organov niso nikoli zadovoljni). Prav tako je pomembno čim širše obveščanje občanov o novih ali spremenjenih predpisih, ki imajo kazenske določbe, tudi na bolj poljuden način.

b) Kaznovalna politika

Zakon o prekrških in Zakon o inšpekcijskem nadzoru podrobno določata, kaj se zgodi tedaj, ko pristojni organ (inšpektor ali redar) ugotovi kršitev predpisov. V prekrškovnem delu inšpekcijskega nadzora se izrekajo sankcije (globe), v upravnem inšpekcijskem nadzoru pa se izdajajo ureditvene odločbe in sklepi, s katerimi se zavezancu (kršitelju) naloži sanacijo nepravilnosti ali pomanjkljivosti in določi rok za odpravo; v kolikor ta nalog ni spoštovan, pa je potrebno pristopiti k izvršbi, tudi s prisilitvijo (denarno ali nedenarno).

Oba zakona prinašata več možnih sankcij oz. ukrepov glede na težo kršitve in odnos kršitelja do dejanja (naklep ali malomarnost). Pri upravnih inšpekcijskih postopkih je značilno tudi načelo sorazmernosti, ki predvideva stopnjevanje ukrepov inšpektorja glede na to, ali se kršitve v danem roku odpravijo ali ne.

b1) Zakon o prekrških tako predvideva izrek opozorila in dveh sankcij: opomina ali globe.

Opozorilo (53. člen): »Pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa lahko namesto izreka sankcije kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep«.

Opomin (21. člen): »Opomin sme prekrškovni organ izreči za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi, če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oz. popravil ali povrnil povzročeno škodo.«

Kadar ti strogi pogoji niso izpolnjeni, sploh pa v primeru ponavljanja kršitev, se izreče temeljna prekrškovna sankcija – globa.

b2) Tudi zakon o inšpekcijskem nadzoru (33. – 36. člen) pozna v smislu ukrepanja inšpektorja stopnjevanje od izreka ustnega opozorila na zapisnik z odreditvijo roka za odpravo kršitev, pa do izdaje ureditvene odločbe, na podlagi katere lahko pride tudi do prisilne izvršbe (poleg tega so možni tudi posebni ukrepi vse do odklopa dobave energentov in telekomunikacijskih zvez, zapečatenja prostorov in delovnih sredstev itd.).

Prekrškovni organi imajo torej na razpolago določen nabor sankcij in ukrepov, od blažjih h težjim, ki jih bo pri svojem delovanju uporabljal tudi MIR. Z navajanjem in opisom teh ukrepov se želi poudariti, da ta nabor obstaja, za vsakega posebej pa so podani posebni, zakonsko določeni pogoji, ki so jih dolžne pooblaščen uradne osebe prekrškovnih organov zakonito uporabljati. Vsak ukrep posebej je možno uporabiti le pod temi pogoji in ne smejo biti stvar subjektivne ocene brez podlage, kdaj uporabiti katerega. Sankcija, ki jo bo prekrškovni organ izrekel, ali ukrep, ki ga bo določil, je torej stvar pravilne uporabe zakona in prav tako ni predmet »pogajanj«.

Pri načrtovanju posameznih akcij, ki imajo lahko za posledico sankcioniranje v širšem obsegu, kot je denimo nadzor nad hitrostjo v cestnem prometu, se bo MIR usklajeval z

lokalno skupnostjo, seveda v okviru sredstev, ki mu bodo dejansko na razpolago za te namene.

6 – TERMINSKI PLAN

Glede konkretnega dela na terenu, kar je tudi bistvo delovanja, bodo temeljne postavke MIR vedno naslednje:

- permanentno celoletno delo na vseh področjih, ki jih pokrivajo občinski odloki,
- odzivnost na konkretne probleme in dogodke,
- upoštevanje prioritet, ki bodo sproti prišle s strani deležnikov na občinskem nivoju (župani, občinski sveti, civilnodružbene pobude).

V tem kontekstu je nekaj manj prostora in potrebe za vnaprejšnje določanje (in s tem omejevanje) na posamezna krajša obdobja (mesece, tedne) v letu, hkrati pa je vnaprejšnje določanje točnih terminov težavno z vidika tega, ali bodo pravočasno sprejeti oz. spremenjeni vsi potrebni občinski odloki, ki so podlaga za delovanje, ter tudi glede na vremenske razmere, morebitne kadrovske odsotnosti in razpoložljivost ostalih subjektov, s katerimi namerava MIR sodelovati pri posameznih akcijah (policija itd.).

Vendarle pa je možno postaviti nekaj terminskih okvirov, ko bo nekaterim področjem dan poseben poudarek in ki so po občinah naslednji:

Občina Kočevje:

Občinske ceste: februar, marec, april, november, december

Zunanji izgled naselij in krajine: april, maj

Plovni režim in kampiranje: junij, julij, avgust

Turistična taksa: junij, julij, avgust

Javni red in mir: junij, julij, avgust

Komunalni odpadki in vode: marec, april, september, oktober

Občini Kostel in Osilnica:

Občinske ceste: marec, april, maj, september, oktober, november

Pravila cestnega prometa: maj, junij, julij (načrtuje se merjenje dovoljene hitrosti, zlasti motoristov; v skladu s predvidenimi finančnimi sredstvi dvakrat znotraj naštetih mesecev)

Vstopno-izstopne točke in kampiranje: junij, julij, avgust

Turistična taksa: junij, julij, avgust

Pokopališki red: oktober, november

Javni red in mir: junij, julij, avgust

7 – POVZETEK

Naloge MIR v letu 2014 so strnjeno naslednje:

- 1. Zagotovitev osnovnih materialnih in pravnih predpogojev za delovanje**
 - a) Zagotoviti ustrezna proračunska sredstva za delovanje
 - b) Zagotoviti primerne prostore in opremo
 - c) Zagotoviti informacijsko računalniško podporo
 - d) Zagotoviti pravne predpogoje (sprejem OPV, prilagoditev sklenjenih pogodb z ministrstvi)

- 2. Izvajanje nadzora nad spoštovanjem občinskih odlokov**
 - a) Spremljati ustreznost sedanjih odlokov s stališča izvajanja inšpekcijskega nadzora
 - b) Sodelovati pri predlogih sprememb in dopolnitev odlokov
 - c) Določiti prioritete glede na konkretno izkazane potrebe na terenu

- 3. Sodelovanje z drugimi inšpekcijami in policijo**
 - a) Zavzeti aktivno vlogo v razmerju do drugih (državnih) inšpekcij (odstopanje zadev, vlaganje predlogov za uvedbo postopka o prekršku)
 - b) Skleniti pisni protokol o sodelovanju s policijo (načrtovanje in usklajevanje skupnih akcij)
 - c) Sodelovati z drugimi organi in civilnodružbenimi subjekti, zlasti v sklopu preventivnih akcij (Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, šole, društva)

- 4. Pozicioniranje vloge občinske inšpekcije in redarstva**
 - a) Zagotoviti izvajanje načela samostojnosti pri delovanju
 - b) Spoštovati pristojnosti inšpekcije in redarstva in krepiti zavedanje o njenih mejah (v tem okviru zagotoviti spoštovanje načela zakonitosti)

- 5. Komuniciranje z občani in izvajanje ustrezne kaznovalne politike**
 - a) Obveščati in osveščati občane o nalogah, pristojnostih in pomenu občinske inšpekcije in redarstva (obvestila v medijih, uradnih glasilih, izdaja zloženek)
 - b) Izvajati ustrezno kaznovalno politiko po načelu zakonitosti in sorazmernosti